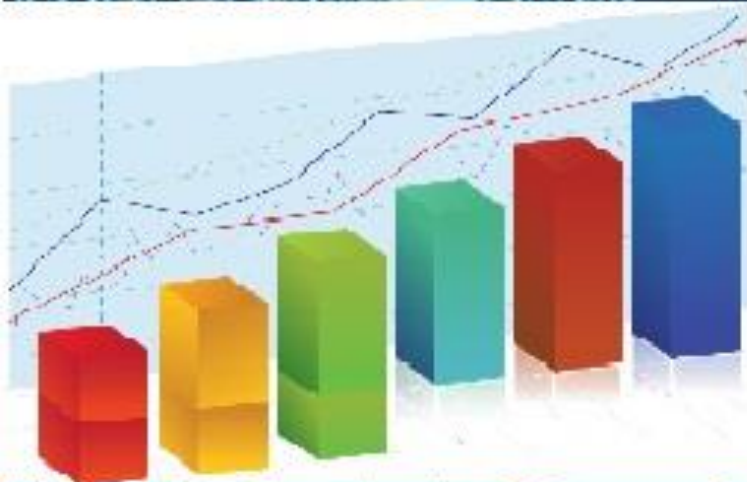

2018

VAN

İşgücü Piyasası Analizi

2018 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI

**VAN ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ
İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU**

HAZIRLAYAN

Yılmaz KAPLAN

İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Günümüz dünyasının en önemli problemlerinden biri kuşkusuz işsizlik ve yeterince istihdam yaratamama sorunudur. Bu iktisadi sorun aynı zamanda sosyo-psikolojik sorunları ve huzursuzlukları da beraberinde getirmektedir.

Bu nedenle istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermek, kamu politikalarında öncelik haline gelmiştir. Ülkemizde özellikle son dönemde istihdamın artırılabilmesi için ciddi atılımlar yapılmış, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın önderliğinde başlatılan Milli İstihdam Seferberliği ise, bu anlamda adeta bir dönüm noktası olmuştur.

Güçlü Türkiye hedefimiz ekonomiden; ekonomik büyüme de artırılan ve daha kaliteli hale getirilen istihdamdan bağımsız düşünülemez. Dolayısıyla akılcı yol, yöntem ve etkili istihdam politikalarıyla işgücü piyasasının tüm paydaşlarının talep ve istekleri detaylı şekilde incelenmeli, bu anlamda istihdam politikalarının yerel düzeyden başlayarak oluşturulmasına özen gösterilmelidir.

İlimizin öne çıkan sorunlarından biri olarak göze çarpan istihdam ile ilgili çözüm üretmede kamu adresi olan İŞKUR İl Müdürlüğümüz, 2010 yılından bu yana yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarının etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla çeşitli proje ve faaliyetler yürütmektedir.

İşverenlerin görüşlerine değer vererek, kamu istihdam hizmetlerinin onların işgücü talepleri doğrultusunda yerine getirilmesini hedefleyen İŞKUR, nitelikli işgücüne hızlı ulaşılabilmesi amacıyla da kendi bünyesindeki işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutmakta ve nitelikli hale getirmeye

alışmaktadır. Bu yolla, işverenin nitelikli işgücü talebi karşılanırken, işsiz vatandaşlarımıza da meslek kazandırılmakta ve kendilerine yeni iş fırsatları sunulmaktadır.

İşKUR, tüm bu hedefler doğrultusunda hizmetlerini daha etkin sunabilmek ve yerel düzeydeki mesleki eğitim programlarını ihtiyaçlara uygun yönlendirmek amacıyla, kapsamlı bir işgücü piyasası araştırması gerçekleştirmiştir. Van’daki işgücü arz ve talep verilerini içeren bu çalışmanın raporu da ilgililer için nitelikli bir başvuru kaynağı haline gelmiştir.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle; İşKUR İl Müdürlüğü personeli başta olmak üzere, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlere ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Van İşgücü Piyasası Araştırması Analiz çalışmasının ilimiz ve tüm ilgililer için faydalı olmasını diliyorum.

Murat ZORLUOğLU

Van Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye Çalışma ve İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücünün işi işbaşında öğrenebilmesini sağlamak amacıyla işbaşı eğitim programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2018 yılı Nisan-Mayıs aylarında, Türkiye genelinde Türkiye Çalışma ve İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 20 ve daha fazla kişi istihdam eden 105 bin 742 işyerine, kurum personelimiz işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme yapmıştır. İlimizde bu kapsamda 633 işyerinde veri derlenmiştir.

Türkiye Geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan bu Rapor 2018 yılı “ İşgücü Piyasası Araştırması ” hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem İl Müdürlüğü ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. 81 İl için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporlarında kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bu çalışma kapsamında işverenlerle görüşen İş ve Meslek Danışmanları kurum hizmetleri hakkında detaylı bilgi vermişlerdir. Verilen bu bilgiler kapsamında kurs programlarından faydalanan işyeri sayısı oldukça artmıştır.

Bu vesileyle İşgücü Piyasası Araştırması’nın tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Mehmet Salih SERÇE

Çalışma ve İş Kurumu Van İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	i
ÖNSÖZ	i
TABLolar LİSTESİ.....	ii
ŞEKİLLER LİSTESİ	iii
YÖNETİCİ ÖZETİ	1
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM	2
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ.....	2
İŞKUR GÖSTERGELERİ	2
Açık İşler	2
İşe Yerleştirmeler.....	3
Kayıtlı İşsiz.....	5
Aktif İşgücü Programları	7
İşsizlik Ödeneği	11
İKİNCİ BÖLÜM.....	12
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	12
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM.....	14
İşyeri Verileri.....	14
Mevcut İstihdam.....	26
AÇIK İŞLER.....	29
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER.....	39
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ	44
SONUÇ	52

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2017)	3
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2017)	4
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2010-2017).....	7
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı(2017).....	8
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017).....	9
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı	10
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)	10
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı.....	14
Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları	24
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlananların Memnuniyet Durumu	25
Tablo 11: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı	27
Tablo 12: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları	28
Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler	29
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşyeri Oranı	30
Tablo 15: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması	34
Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı	35
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları	36
Tablo 18: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması.....	37
Tablo 19: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler	38
Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	40
Tablo 21: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı	41
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri	43
Tablo 23: Çalışan Sayısı, Açık İş ve TGÇM Durumuna Göre En Fazla Talep Edilen Meslekler.....	44
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri	45
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi	46
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi	47
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler	47

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2017)	2
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2010-2017).....	4
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı.....	6
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2010-2017)	11
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı	15
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı	16
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu.....	17
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu	18
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu.....	19
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı	20
Şekil 11: Ar-Ge Çalışması Yapan İşyeri Durumu.....	21
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşyeri Oranı (%)	22
Şekil 13: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%).....	22
Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları	23
Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri.....	26
Şekil 16: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi.....	31
Şekil 17: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı	32
Şekil 18: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı	32
Şekil 19: Açık İşlerde Engelli Çalıştırmak İstenmesi	33
Şekil 20: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı.....	34
Şekil 21: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı	41
Şekil 22: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı.....	42
Şekil 23: Engelli İstihdamını Arttırmak İçin Önerilerin Dağılımı.....	49
Şekil 24: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı	50
Şekil 25: Personel Seçiminde Kullanılan Değerlendirme Yöntemlerinin Dağılımı	51

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu raporda Van İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında veri derlenen işyeri sayısı 633'tür. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 17 sektörde tam sayım yapılmıştır. Van ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 20 bin 765 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 17 bin 538 çalışan erkeklerden, 3 bin 228 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 32,2'si, kadınların ise yüzde 9,7'si İnşaat sektöründe istihdam edilmektedir.

Van ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcıları ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlardır. Van ilinde açık iş oranı yüzde 1 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 2,6 olup, Van ili açık iş oranı bakımından 1,6'lık bir farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 5,7 ile Bilgi ve iletişim sektörüdür. Van ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş oranı yüzde 2,2'dir. Van ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ve Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerdir.

İl genelinde açık işlerin yüzde 46,2'si için Eğitim Düzeyi Önemli değil talep edilmektedir. Van ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla eleman temininde güçlük çekilen sektörün İnşaat olduğu görülmektedir. Van ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Makineci(Dikiş) mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Beden İşçisi (İnşaat) ve Otobüs Kaptanı (Şoförü) meslekleri takip etmektedir.

Van ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Van ilinde işverenlerin yüzde 18,3'ü istihdamın artacağını

öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye genelinde her 10 işyerinden 2'si istihdamın artacağını öngörürken, Van'da bu sayı benzerlik göstermektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörülürken Van ilinde ise ülke geneline yakın olup yüzde 3,5 olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Bu çalışma Van işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevcut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Van İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadaki beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemini tesis etmek , istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2018 yılı için Van ilinde 2 Nisan-11 Mayıs 2018 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Van ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

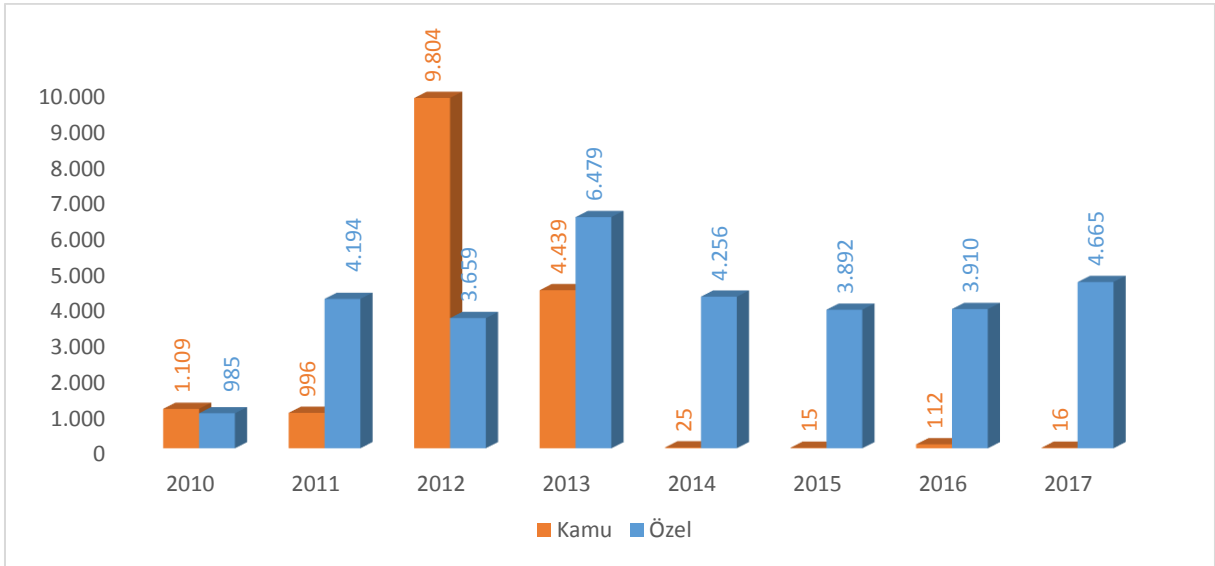
İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2017)

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında 2 bin 94 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2017 yılına gelindiğinde 4 bin 681 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2011 yılından itibaren 2012 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. 2013 yılında ki açık iş sayısı bir önceki yıla

göre yüzde -18,9 oranında azalmıştır. 2015 yılından sonra açık işler artış eğilimi göstererek 2017 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 16,4 oranında artış göstermiştir.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2017)

Meslek	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	975
Kadın Giyim Modelist Yardımcısı	393
Kadın Üst Giysileri Dikim Elemanı	242
Satış Danışmanı / Uzmanı	182
Büro İşçisi	157
Giysi Tadilatçısı	156
Bahçıvan	156
Büro Memuru (Genel)	136
Ön Muhasebeci	108
Makineci (Dikiş)	92

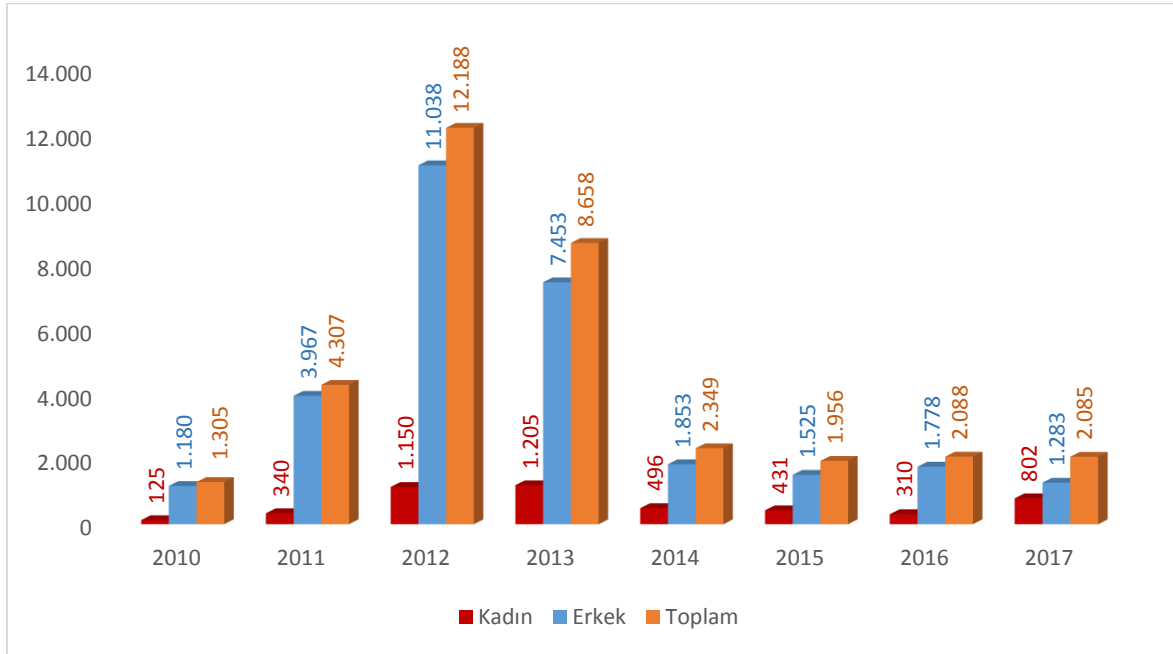
Kaynak: İŞKUR

Van ilinde 2017 yılında 4 bin 681 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 975 açık iş ile Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 20,8'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Kadın Giyim Modelist Yardımcısı ve Kadın Giysileri Dikim Elemanı meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2017 yılında Türliye geneli yıllık bazda 2 milyon 691 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2010-2017)

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı bin 305 olan Van ilinde işe yerleştirilenlerin bin 180'ni erkeklerden, geri kalan 125 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemektedir. 2017 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 38,5'i kadınlardan oluşmuştur. 2017 yılında, bir önceki yıla göre kadın işe yerleştirme sayısı 2,5 kattan fazla artmıştır.

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonksiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2017)

Meslekler	Erkek	Kadın	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	377	138	515
Kadın Giyim Modelist Yardımcısı	60	84	144
Bahçıvan	48	94	142
Satış Danışmanı / Uzmanı	93	32	125
Büro Memuru (Genel)	55	52	107
Büro İşçisi	63	35	98

Giysi Tadilatçısı	27	37	64
Reyon Görevlisi	51	8	59
Dokuma Konfeksiyon Makineci	19	27	46
Makineci (Dikiş)	24	16	40

Kaynak: İŞKUR

Van ilinde 515 işe yerleştirmeyeyle Beden işçisi (Genel) mesleği ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının % 24,7'sini oluşturmaktadır. Bu mesleği Kadın Giyim Modalist Yardımcısı ve Bahçıvan meslekleri takip etmektedir. Kadınlar en çok Beden İşçisi (Genel) ve Bahçıvan mesleklerinde işe yerleştirilirken, erkekler en çok Beden İşçisi (Genel) Satış Danışmanı/Uzmanı mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

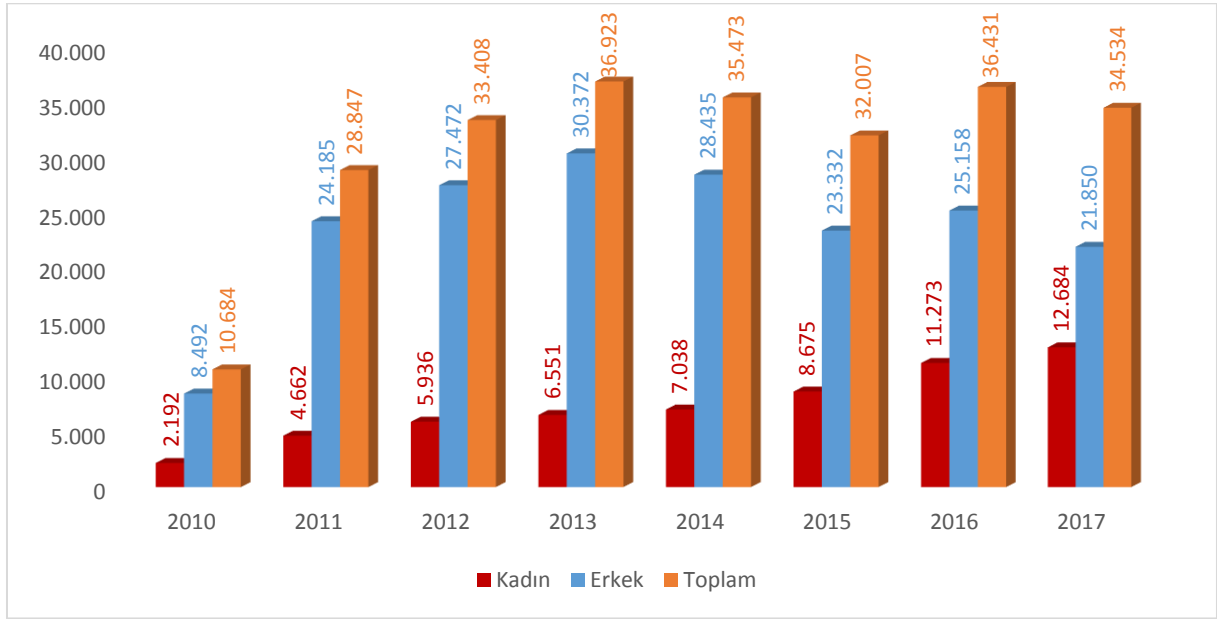
Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Bir yıl kesintisiz olarak İŞKUR sistemi ya da ofisleri kullanmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca İş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR'un hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabileceklerdir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Van ilinde İŞKUR'a kayıtlı 10 bin 684 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 8 bin 492'si erkek, 2 bin 192'si ise kadınlardan oluşmaktadır. 2017 yılında ise toplam 34 bin 534 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişmiştir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında Van'da 2 bin 192 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı 2017 yılında yaklaşık önemli ölçüde artarak 12 bin 684'e yükselmiştir. Bu artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Van ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsizin olduğu ilk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Van ilinde Kuruma kayıtlı 12 bin 1 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Van ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının yüzde 34,75'ni oluşturmaktadır. Bu mesleği Büro Memuru ve Büro İşçisi meslekleri takip etmiştir. Kadın kayıtlı işsizlerde en çok Beden İşçisi, Büro İşçisi, Büro Memuru gibi mesleklerin yanı sıra Beden İşçisi (Temizlik), Sekreter ve Satış Danışmanı/Uzmanı gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	60	870	480	1.350
2011	44	322	717	1.039
2012	34	402	271	673
2013	36	413	335	748
2014	108	1.234	763	1.997
2015	126	1.958	857	2.815
2016	70	1.095	472	1.567
2017	127	2.208	888	3.096

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursları özellikle İşbaşı Eğitim Programlarının daha ön plana çıkmasından sonra azalma eğilimi içerisine girmiştir. 2017 yılında ise düzenlenen 127 mesleki eğitim kursuna 3 bin 96 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 888'i erkek, 2 bin 208'i kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2017 yılında kursiyerlerin yüzde 71,3'ü kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında

katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı(2017)

Toplam	Erkek	Kadın
Kadın Giyim Modelist Yardımcısı	Kadın Giyim Modelist Yardımcısı	Kadın Giyim Modelist Yardımcısı
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Kadın Üst Giysileri Dikim Elemanı	Kadın Üst Giysileri Dikim Elemanı	Kadın Üst Giysileri Dikim Elemanı
Yöresel Kilim Dokuyucusu	Erkek Üst Giysileri Dikim Elemanı	Yöresel Kilim Dokuyucusu
Erkek Üst Giysileri Dikim Elemanı	Makine Nakışçısı	Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu-Bluz-Elbise-Fantezi Elbise)
Hasta ve Yaşlı Refakatçisi	Meyve Ağaçları Budamacısı	El Nakışçısı
Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu-Bluz-Elbise-Fantezi Elbise)	Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı	Hasta ve Yaşlı Refakatçisi
Makine Nakışçısı	Ahşap Hediyeelik Eşya Yapımcısı	Ev Tekstili Ürünleri Hazırlama Elemanı
El Nakışçısı	Dokuma Konfeksiyon Makineci	Çocuk Bakıcısı/Çocuk Bakım Elemanı
İç Giyim Konfeksiyon Makineci	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Erkek Üst Giysileri Dikim Elemanı

Kaynak: İŞKUR

2017 yılında en fazla kursiyer Kadın Giyim Modelist Yardımcısı, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ve Kadın Üst Giysileri Dikim Elemanı mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Kadın ve erkeklerde en fazla katılımcı yine aynı mesleklerde kurslar düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	2	9	8	17
2011	25	13	67	80
2012	101	101	157	258
2013	411	309	501	810
2014	583	359	613	972
2015	956	591	975	1.566
2016	855	810	1.394	2.204
2017	678	714	1.012	1.726

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin artırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2010 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisinde. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. 2017 yılında düzenlenen toplam kurs sayısı 2016 yılına göre yüzde 20 oranında azalmıştır.

2017 yılında 678 program düzenlenmiş olup toplam bin 726 kişi programa katılmıştır. Katılımcıların yüzde 41,4'ü kadınlardan yüzde 58,6'sı erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Satış Danışmanı / Uzmanı	Satış Danışmanı / Uzmanı	Büro İşçisi
Büro İşçisi	Reyon Görevlisi	Büro Memuru (Genel)
Reyon Görevlisi	Büro Memuru (Genel)	Satış Danışmanı / Uzmanı
Büro Memuru (Genel)	Büro İşçisi	Reyon Görevlisi
Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)	Çocuk Gelişim Elemanı
Çocuk Gelişim Elemanı	Eczacı Kalfası	Garson (Servis Elemanı)
Eczacı Kalfası	Depo Görevlisi (Gıda)	Eğitim Danışmanı
Ön Muhasebeci	Ön Muhasebeci	Aşçı Yardımcısı
Aşçı Yardımcısı	Mobilya Montajcısı	Büro Yönetimi ve Sekreterlik/Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanı
Eğitim Danışmanı	Kasiyer	Düz Dikiş Makineci

Kaynak: İŞKUR

2017 yılında en fazla katılımcıyla Satış Danışmanı / Uzmanı, Büro İşçisi ve Reyon Görevlisi mesleklerinde işbaşı eğitim programı düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Büro İşçisi, Büro Memuru (Genel) ve Satış Danışmanı / Uzmanı mesleğinde en fazla katılımcı ile program düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Satış Danışmanı / Uzmanı, Reyon Görevlisi ve Büro Memuru (Genel) mesleklerinde en fazla katılımcı ile program düzenlenmiştir.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	6	46	104	150
2011	8	37	163	200
2012	0	0	0	0
2013	6	51	127	178
2014	12	130	254	384
2015	16	121	279	400
2016	40	254	745	999
2017	14	92	238	330

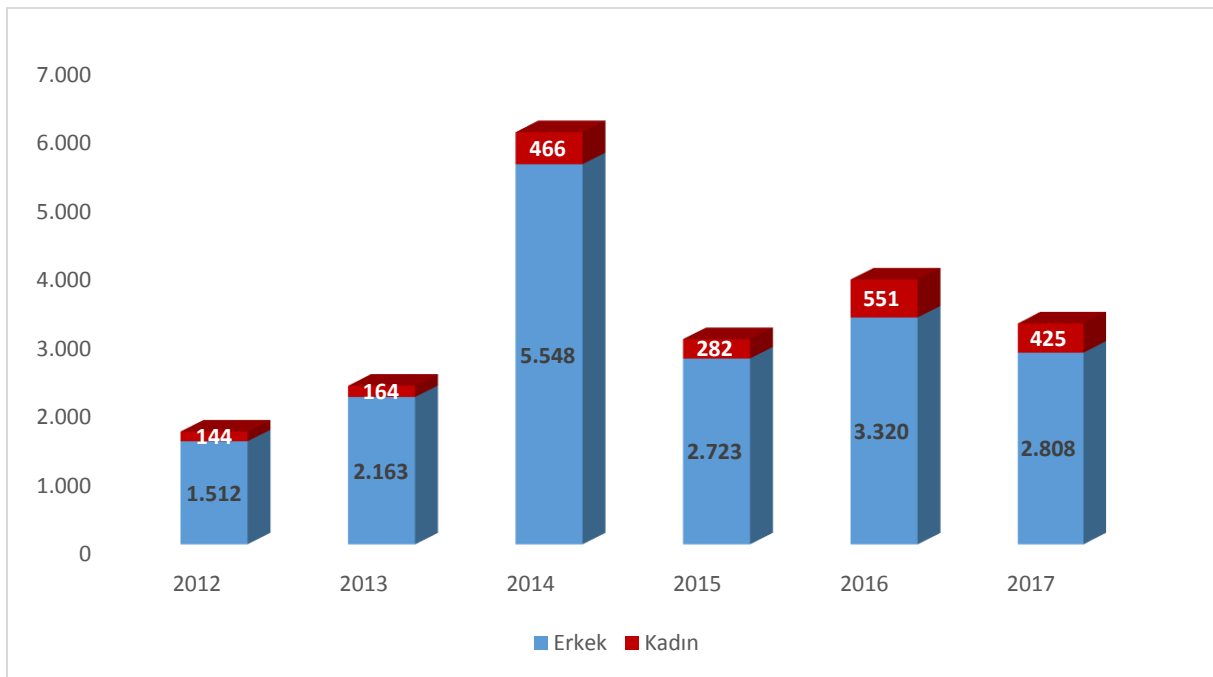
Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2017 yılında 14 girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. Programa 2017 yılında 92'si kadın, 238'i erkek olmak üzere toplam 330 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2010-2017)

Kaynak: İŞKUR

Van ilinde 2017 yılında yüzde 13,1'i kadın olmak üzere 3 bin 233 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2017 yılında 2016 yılına göre yüzde 16,5 oranında azalış göstermiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hane halkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen

araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklinde-dir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İşKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu alışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2018 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 2 Nisan - 11 Mayıs 2018 tarihleri arasında Türkiye genelinde 89 bin 324 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen “İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu” kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük ekme Nedeni)
- 30 Nisan 2019 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Van ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile Part-Time çalışanın bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Van ilinde 633 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 20 bin 765 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Van ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8’de Van ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşveren Sayısı
İnşaat	226
Toptan ve Perakende Ticaret	101
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	72
İmalat	62
Ulaştırma ve Depolama	58
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	27
Eğitim	21
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	20
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	19
Diğer Hizmet Faaliyetleri	6
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	5
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	5
Bilgi ve İletişim	4
Gayrimenkul Faaliyetleri	2
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	2
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	1

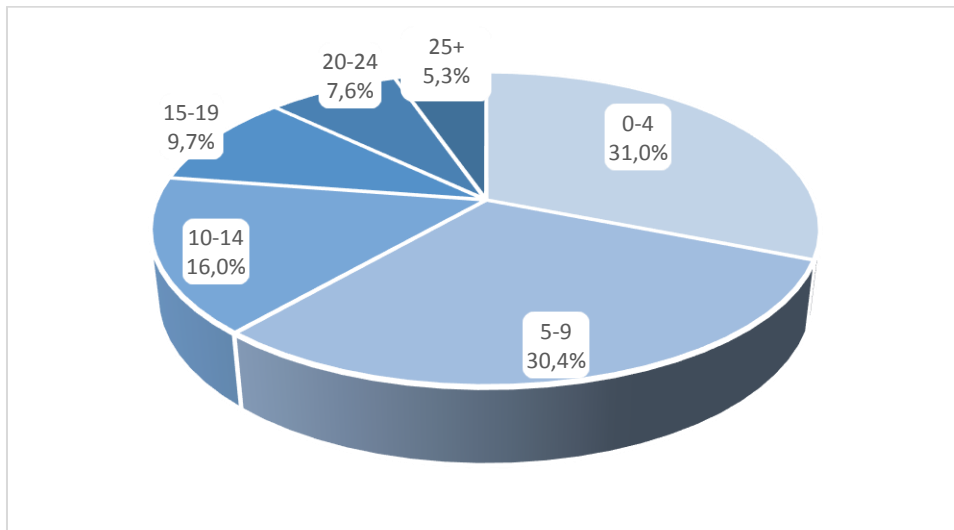
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	1
Genel Toplam	633

Kaynak: İPA 2018

Van ilinde inşaat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Van ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 35,70'i inşaat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde inşaat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 17,9'dur. Bu durumda Van ilinde inşaat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İnşaat sektöründen sonra en fazla işyeri Toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 16'sı bu sektörde bulunmaktadır. Bu sektörde yüzde 18,4 olan Türkiye ortalamasının altında bir oran olarak gerçekleşmiştir. Van ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yarısından fazlası İnşaat ile Toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir.

En az işyerleri ise Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, Finans ve sigorta faaliyetleri, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri Gayrimenkul faaliyetleri ve Bilgi ve iletişim sektörleri bulunmaktadır. Ancak bu tablo incelenirken Van ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

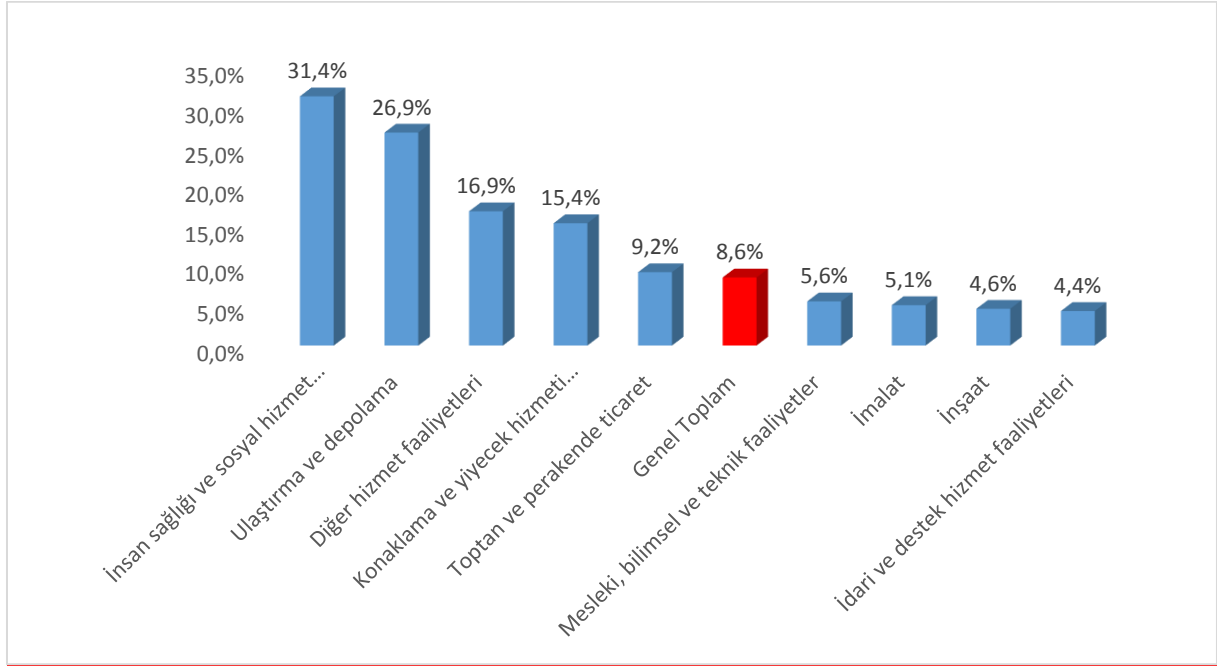
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Şekil 5'te görüldüğü üzere Van ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 30,4'ü 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 0-4 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 31 dir. İşyerlerinin yaklaşık yüzde 61,4'ü 0-9 yaş aralığındadır. İşyerlerinin yüzde 12,9'u ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir. Van ilinde araştırma kapsamındaki her 3 işyerinden 2 tanesinin kuruluşu yaklaşık olarak 10 yıldır.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı

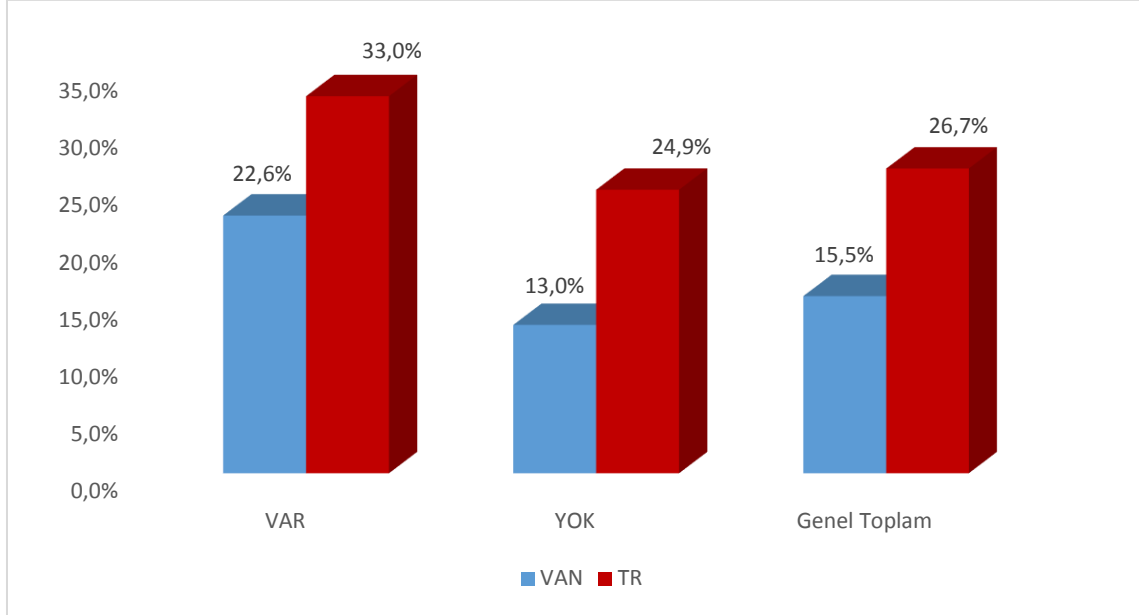
Kaynak: İPA 2018

Van ilinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 31,4'ünde Part-Time çalışan bulunmaktadır. Van ili genelinde Part-Time çalışması olan işyerleri oranı yüzde 8,6 olarak gerçekleşmiştir. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde de bu konuda öne çıkmış ve yüzde 41,8 ile birinci sırada yer almıştır. Van ilinde ikinci sırada Ulaştırma ve Depolama yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 26,9'unda Part-Time çalışanı bulunmaktadır Üçüncü sırada ise yüzde 16,9'u ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almıştır.

Part-Time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, Part-Time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir.

Şekil 7’de Part-Time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

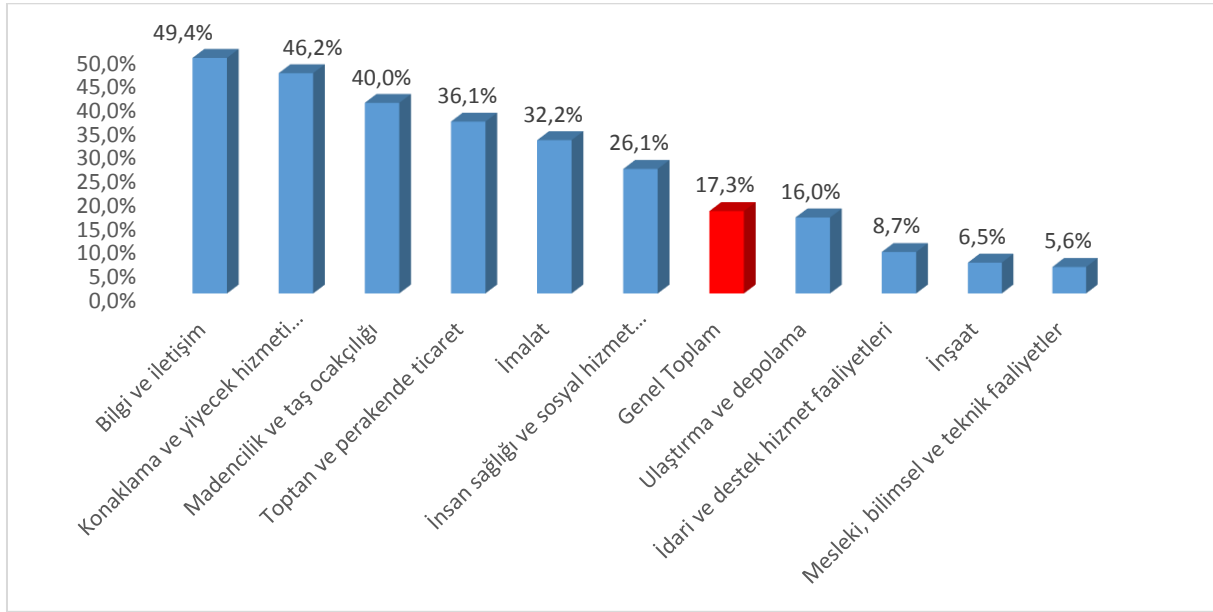
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu

Kaynak: İPA 2018

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,7’sini kadınlar oluşturmaktayken Van ilinde bu oran yüzde 15,5 olarak gerçekleşmiştir. Part-Time çalışma yapma durumlarına göre Van ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 22,6 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 13 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde Part-Time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 33 iken bu oran Part-Time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,9’da kalmıştır. Van ilinde Part-Time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir. Türkiye geneli ile benzer bir durum söz konusudur.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

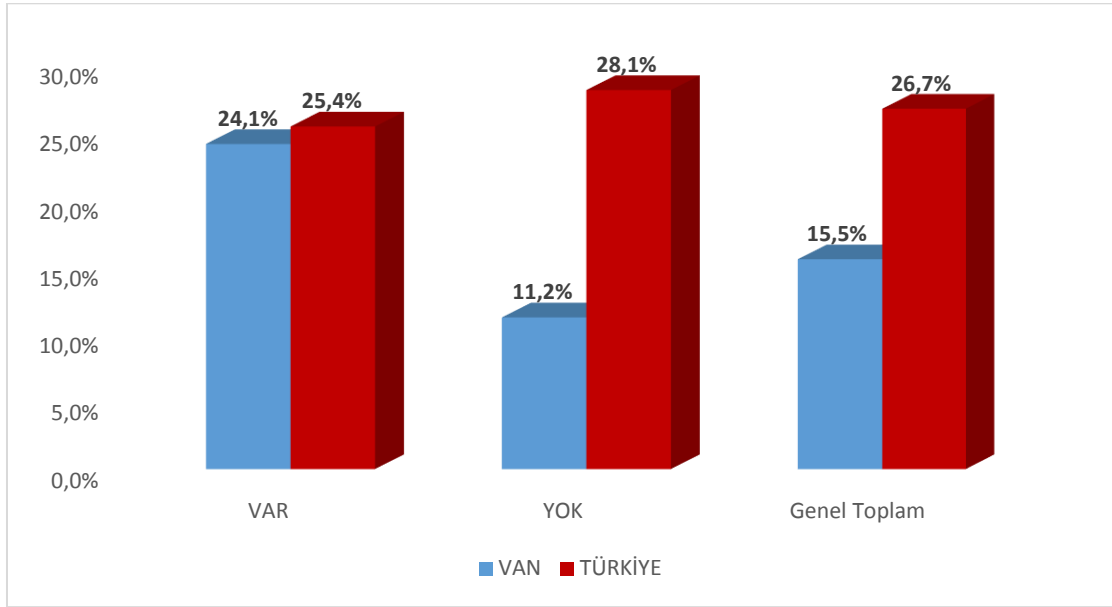

Kaynak: İPA 2018

Van ilinde işyerlerinin yüzde 17,3'ünde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 26,3'tür. Van ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Bilgi ve İletişim, Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri ve Madencilik ve Taş ocaklığı sektörlerinde görünmektedir. Bu sektörlerde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işyerlerinin tamamında vardiyalı çalışma söz konusudur. Mesleki Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörü ise yüzde 5,6 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektörlerden biri olmuştur. Mesleki Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni çalışma saatlerinin düzensiz olmasından kaynaklanmaktadır. Vardiyalı çalışmayı az yapan bir diğer sektör olan inşaat sektöründe bu oran yüzde 6,5 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu sektörde vardiyalı çalışmanın az yapılmasının nedeni ise işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Van ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; Bilgi ve İletişim, Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri, Madencilik ve Taş Ocaklığı, Toptan ve Perakende Ticareti, İmalat ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

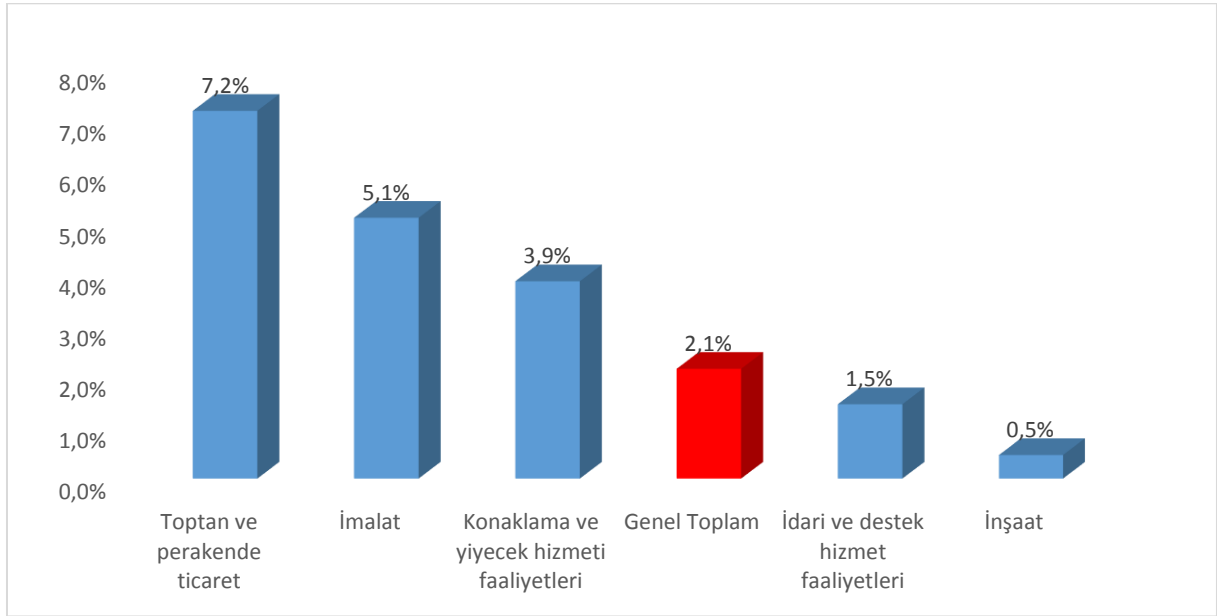
Kaynak: İPA 2018

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilime ters yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Van ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine kıyasla daha fazladır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 24,1'i kadın, yüzde 75,9'u ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 11,2'ye düşmektedir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 2,7 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Van ilinde ters yönde işlemektedir.

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

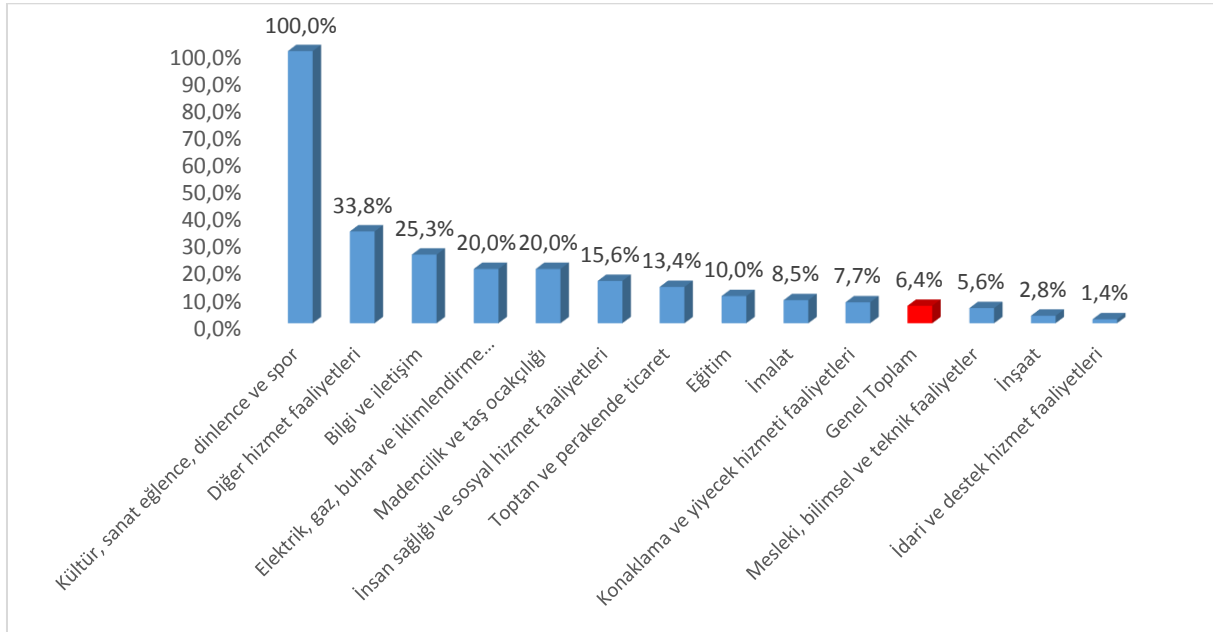

Kaynak: İPA 2018

Van ilinde 17 sektörden 5 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. Toptan ve Perekende Ticaret sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 7,2'si ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 5,1 ile İmalat sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör ihracat yapma oranı anlamında Van ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Bu oranlar Türkiye ortalaması ile farklılık göstermektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 22,4'ü ihracat yapmakta ilk iki sektör olarak yüzde 21,5 ile Toptan ve Perekende Ticaret ve yüzde 53,2 ile İmalat sektörleri ön plana çıkmaktadır.

Toptan ve Perekende Ticaret ve İmalat sektörleri ilin önemli bir payını oluştururken ihracat yapan işyerlerinde de yoğunluktadır. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlerle nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

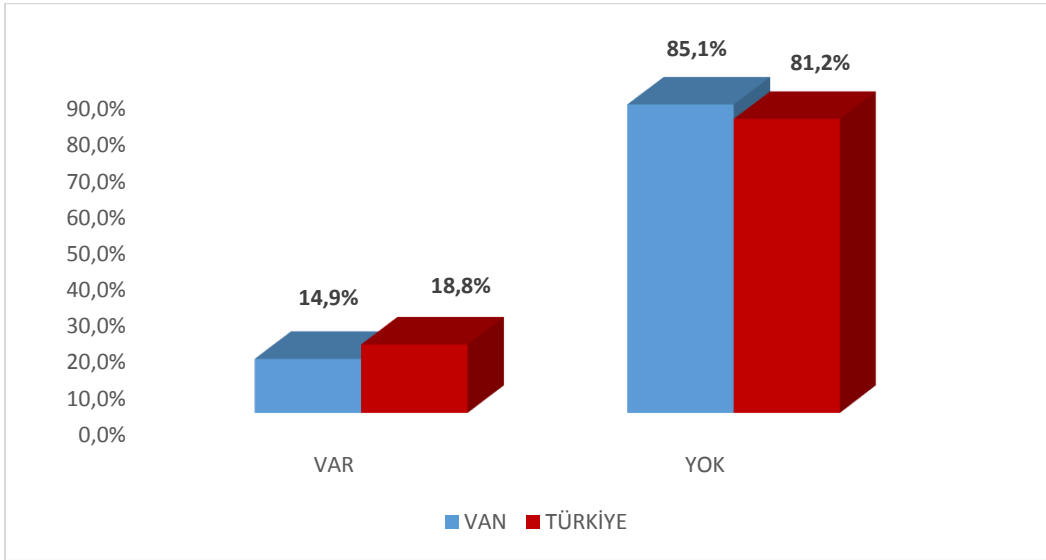
Şekil 11: Ar-Ge Çalışması Yapan İşyeri Durumu

Kaynak: İPA 2018

Van ilinde 17 sektörden 13 sektörde bulunan işyerleri Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı yüzde 6,4 olarak gerçekleşmiştir. Birinci sırada Van İlinde Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe tek işyerinde yapılan yalnızca bir işyeri araştırma kapsamında değerlendirmiş olup ilgili işyeri arge çalışması yapan işyeri oranı yüzde yüz çıkmıştır. İkinci sırada ise yüzde 33,8 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörü bulunmaktadır. Üçüncü sırada Bilgi ve İletişim sektörü yüzde 25,3 dördüncü sırada ise yüzde 20 Elektirik, Gaz, Buhar ve iklimlendirme ile Madencilik ve Taş Ocaklığı sektörleri yer almaktadır. Bu beş sektör Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı anlamında Van ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 14,5'i Ar-Ge çalışması yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 33,5 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 31,2 ile İmalat sektörleri ön plana çıkmaktadır. Van ilinde en fazla işverenler İnşaat sektöründe olmasına rağmen Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı yüzde 2,8 ile son sıralarda yer almaktadır.

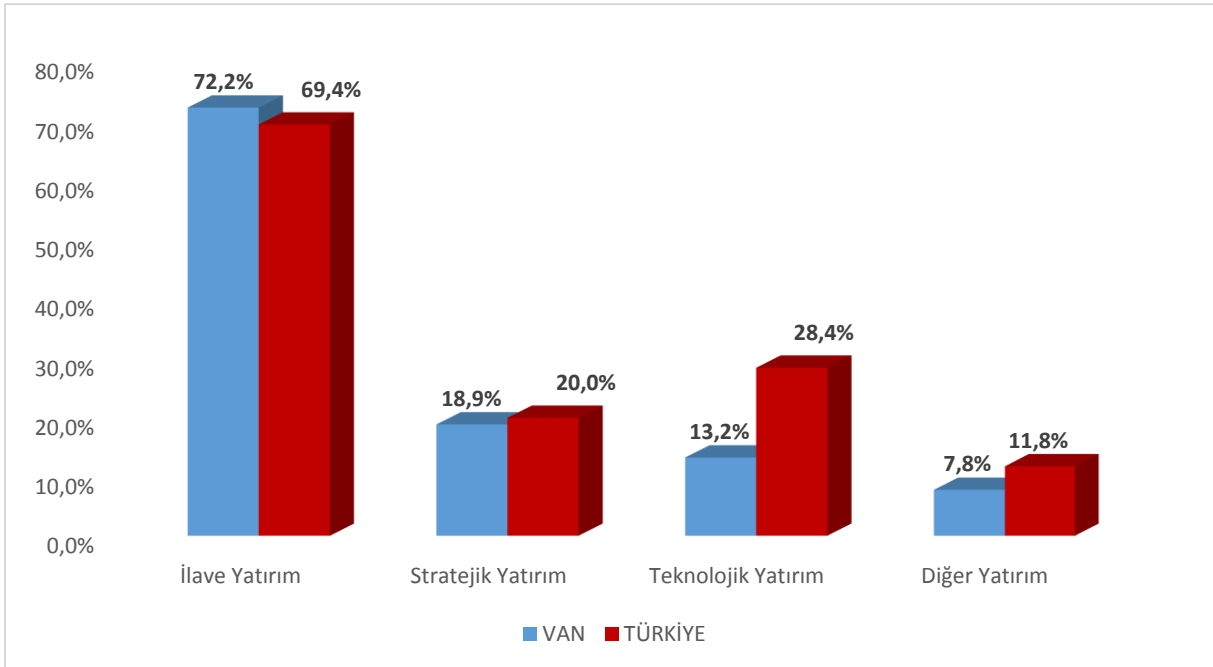
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşyeri Oranı (%)

Kaynak: İPA 2018

Van ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin yüzde 14,9'u gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 18,8 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 13'te planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

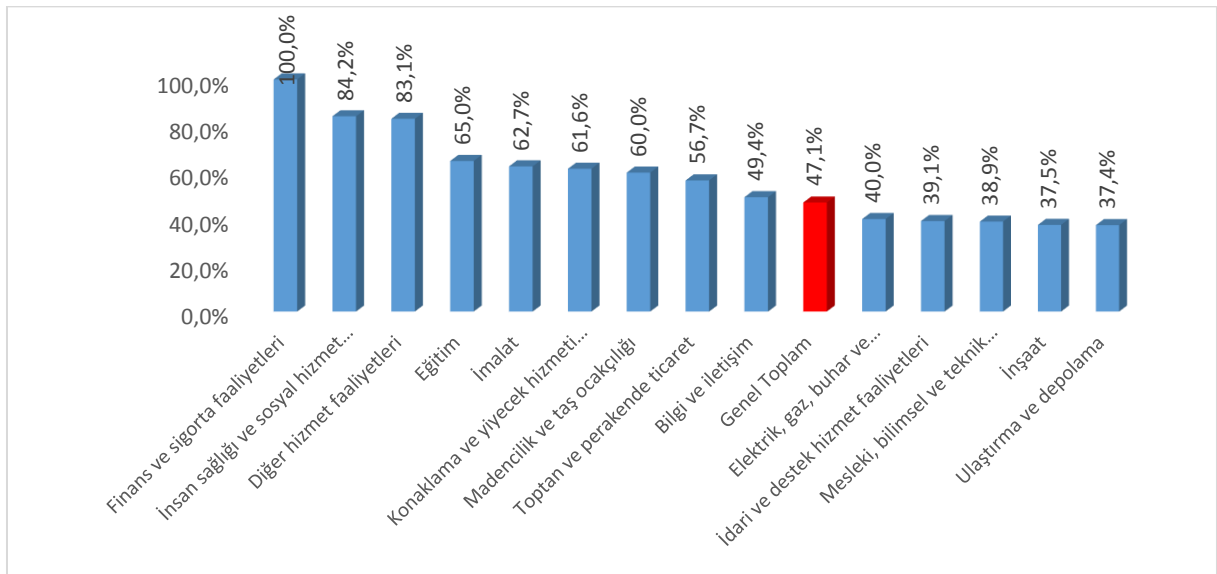
Şekil 13: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)

Kaynak: İPA 2018

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işyerleri yatırım türlerine göre incelendiğinde; Van ilinde yatırım yapmayı planlayan 20+ çalışanı olan işverenlerin yüzde 72,2'si İlave Yatırım, yüzde 13,2'si Teknolojik Yatırım, yüzde 18,9'u Stratejik Yatırım ve yüzde 7,8'i Diğer Yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 69,4'ü İlave Yatırım, yüzde 28,4'ü Teknolojik Yatırım, yüzde 20'si Stratejik Yatırım ve yüzde 11,8'i Diğer Yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Kaynak: İPA 2018

Şekil 14'te İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Van ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 47,1'i İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 46,7 olarak gerçekleşerek, bu oran Van ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Van ilinde Finans ve sigorta sektörü yer alan işyerinin yüzde 100'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Bu oran değerlendirilirken Finans ve Sigorta Sektöründe sadece bir işyerinin araştırma kapsamında değerlendirildiği unutulmamalıdır. İlin en çok işyerine sahip olan İnşaat sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 47,1'nin altında kalarak yüzde 37,5 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	33,3%	33,3%	66,7%	0,0%	0,0%	0,0%
İmalat	2,6%	64,8%	62,1%	35,1%	0,0%	16,1%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnşaat	3,7%	60,5%	40,7%	37,0%	1,2%	1,2%
Toptan ve Perakende Ticaret	3,6%	56,3%	38,2%	60,0%	1,8%	3,6%
Ulaştırma ve Depolama	4,8%	52,5%	47,5%	47,9%	4,8%	0,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	0,0%	56,3%	37,5%	62,5%	0,0%	0,0%
Bilgi ve İletişim	48,9%	48,9%	100,0%	48,9%	48,9%	48,9%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,0%	71,4%	42,9%	57,1%	0,0%	0,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	3,7%	66,7%	37,0%	37,0%	0,0%	0,0%
Eğitim	7,7%	53,8%	53,8%	92,3%	7,7%	7,7%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,0%	56,1%	49,9%	87,5%	0,0%	6,3%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0%	60,2%	59,3%	20,4%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	3,8%	59,8%	45,0%	48,6%	1,7%	4,2%

Kaynak: İPA 2018

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan işyerleri en çok yüzde 59,8 ile Danışmanlık ve Yönlendirme hizmeti almıştır. İşyerlerinin 48,6'sı İşbaşı Eğitim Programından yararlanırken yüzde 45'i Eleman Talebi alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir.

Van ilindeki sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki Tablo 9'da yer almaktadır. Van ilinde Finans ve sigorta faaliyetleri sektöründeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin tamamı, hem Eleman Talebi hem Danışmanlık ve Yönlendirme hemde de İEP hizmetinden faydalanmışlardır. Ancak bu sektörde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının tek işyeri olması oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanan İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 87,5'i İşbaşı Eğitim Programı, yüzde 56,1'i Danışmanlık ve Yönlendirme ve yüzde 49,9'u Eleman Talebi hizmetlerinden faydalanmıştır.

Özellikle kısa çalışma ödeneği almak için diğer sektörlerle nazaran Bilgi ve İletişim ve Eğitim sektörleri işverenleri daha çok İŞKUR ile temasa geçmiştir. Bu sonuçtan hareketle Van ilinde, zorlayıcı sebepler dolayısıyla Bilgi ve İletişim ve Eğitim sektöründeki işyerlerinin daha çok İŞKUR'dan destek almış olduğu söylenebilir.

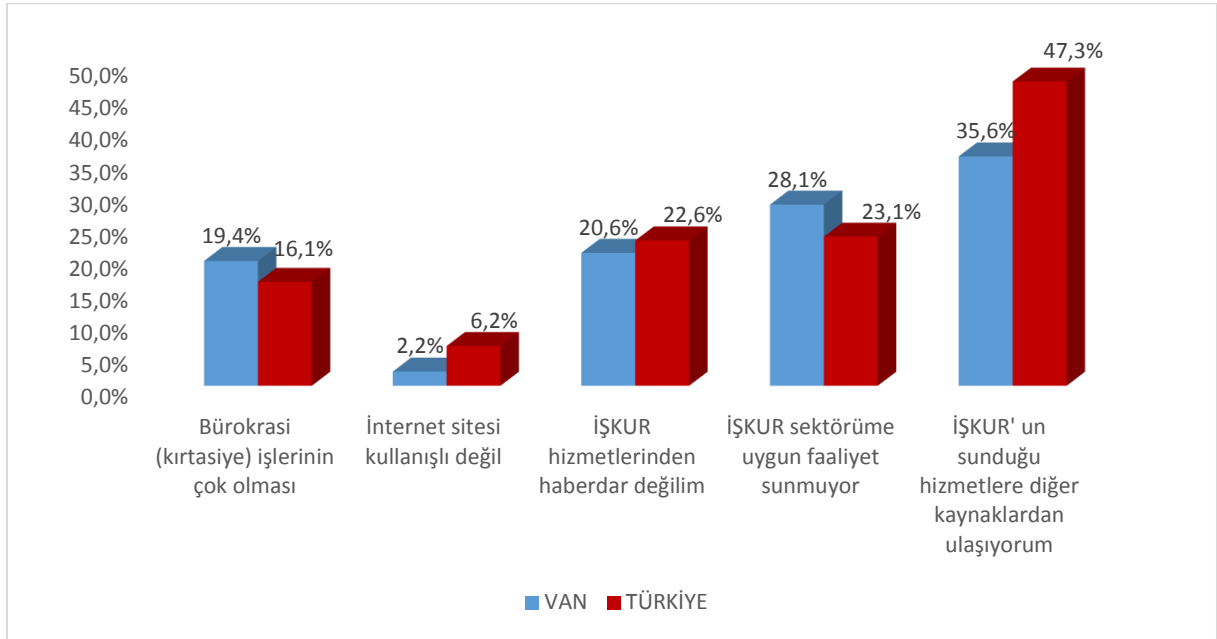
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlananların Memnuniyet Durumu

Memnuniyet	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İşbaşı Eğitim Programları	Kısa Çalışma Ödeneği	Mesleki Eğitim Kursu
Kararsızım	0,0%	2,9%	3,1%	3,6%	20,2%	16,8%
Memnun Değilim	0,0%	0,6%	1,6%	2,9%	20,2%	0,0%
Memnunum	100,0%	96,5%	95,4%	93,5%	59,6%	83,2%

Kaynak: İPA 2018

Van ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlananların memnuniyet oranları incelendiğinde; en fazla memnuniyet yüzde 100 ile Çalışanlara Yönelik Eğitim hizmeti olmuştur. Bu hizmeti memnuniyet düzeyinde yüzde 96,5 ile Danışmanlık ve Yönlendirme, yüzde 95,4 ile Eleman Talebi hizmeti izlemektedir. Bu hizmetleri yüzde 93,5 İşbaşı Eğitim Prrogramı, yüzde 83,2 ile Mesleki eğitim Kursları ve yüzde 59,6 ile Kısa Çalışma Ödeneği hizmetleri izlemektedir. Yine bu hizmetlerde kararsızlık ve Memnun Değilim oranları düşüktür.

Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

Kaynak: İPA 2018

Van ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 35,6 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi, yüzde 28,1 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması ve yüzde 20,6 ile İŞKUR hizmetlerinden haberdar olunmaması gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise Van ilinde olduğu gibi ilk sırada yüzde 47,3 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde Van iliyle yine benzer şekilde iki ve üçüncü sırada yüzde 23,1 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması ve yüzde 22,6 ile İŞKUR hizmetlerinden haberdar olunmaması gerekçe gösterilmiştir.

Mevcut İstihdam

Van ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Van ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 20 bin 765 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 17 bin 538 çalışan erkeklerden, 3 bin 228 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 11: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İnşaat	314	5.647	5.960
Ulaştırma ve Depolama	77	3.246	3.323
Toptan ve Perakende Ticaret	367	2.183	2.550
İmalat	452	1.808	2.259
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	971	1.253	2.224
Eğitim	338	707	1.045
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	133	893	1.026
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	76	741	818
Bilgi ve İletişim	359	141	500
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	58	397	455
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	54	211	266
Diğer Hizmet Faaliyetleri	24	117	141
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	3	122	126
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0	40	40
Gayrimenkul Faaliyetleri	1	26	27
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	1	2	3
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	1	2	3
Genel Toplam	3.228	17.538	20.765

Kaynak: İPA 2018

Sektörlere göre dağılımda ise; Van ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İnşaat ile Ulaştırma ve Depolama sektörlerinde istihdam edilmektedir. İnşaat sektörünün Van ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerin yüzde 94,7'si, kadınların ise yüzde 5,3'ü İnşaat sektöründe istihdam edilmektedir. Toplam çalışan sayıları içinde ise İnşaat sektöründe çalışma oranı yüzde 28,7'si olarak gerçekleşmiştir.

Van ilinde 20+ çalışanı olan Bilgi ve İletişim sektöründe kadın çalışan sayısı, erkek çalışan sayısından daha olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde ise Sağlık ve Eğitim sektörlerinde

kadınlar erkeklerden daha fazla sayıda çalışmaktadır. Ancak bu durum Van ili için söz konusu değildir.

Tablo 12: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	325	4.734	5.059
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	119	3.505	3.624
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	612	2.964	3.576
Hizmet ve Satış Elemanları	334	2.001	2.336
Profesyonel Meslek Mensupları	781	1.317	2.098
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	392	1.651	2.043
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	626	875	1.501
Yöneticiler	38	489	527
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0	1	1
Genel Toplam	3.228	17.538	20.765

Kaynak: İPA 2018

Toplam çalışanların içerisinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar grubunda çalışanların oranı diğer meslek grupları ile kıyaslandığında önemli bir ölçüde ayrılmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 24,4'ü, erkek çalışanların yüzde 27'si ve kadın çalışanların yüzde 10'u bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer almakta ve yüzde 17,5 oranında çalışanı barındırmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 17,2 oranı ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu yer almaktadır.

Van ilinde kadın çalışanların yüzde 24,2'si Profesyonel Meslek Mensupları meslek gurubunda yer almaktadır. Erkeklerde ise en fazla çalışanın olduğu ilk üç meslek grubu toplam çalışan sıralaması ile aynı gerçekleşmiştir.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grupları ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları, Yöneticiler ve Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar olmuştur.

Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Servis Şoförü (Okul)	Temizlik Görevlisi	Servis Şoförü (Okul)
Temizlik Görevlisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Temizlik Görevlisi
Şoför (Yolcu Taşıma)	Hemşire	Şoför (Yolcu Taşıma)
Şoför-Yük Taşıma	Makineci (Dikiş)	Şoför-Yük Taşıma
Minibüs Şoförü	Tıbbi Sekreter	Minibüs Şoförü
Elektrik Teknisyeni	Sekreter	Elektrik Teknisyeni
Hemşire	Büro İşçisi	İnşaat İşçisi
Beden İşçisi (Genel)	Büro Memuru (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
İnşaat İşçisi	Otomasyon Sistemleri Destek Elemanı	Beden İşçisi (İnşaat)
Beden İşçisi (İnşaat)	Elektronik Haberleşme (Telekomünikasyon) Teknikeri	Sıvacı

Kaynak: İPA 2018

Tablo 13'te ise Van ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle en fazla çalışılan ilk 10 mesleğin sıralamaları değişse de erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında aynı olması, toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklanmaktadır. Servis Şoförü (Okul) hem erkeklerde hem de toplamda en fazla çalışılan meslek olarak ortaya çıkmıştır. Kadınlarda ise Temizlik Görevlisi mesleği en fazla çalışılan meslektir. Kadınların en fazla çalıştığı meslekler içerisinde hem erkeklerden hem de toplamdan farklı olarak Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Makineci (Dikiş), Tıbbi Sekreter, Sekreter, Büro İşçisi, Büro Memuru (Genel), Otomasyon Sistemleri Destek Elemanı ve Elektronik Haberleşme (Telekomünikasyon) Teknikeri bulunmaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yönleltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve işyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup

olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İş Olan İşyeri Oranı
İmalat	79	3,4%	17,0%
Bilgi ve İletişim	30	5,7%	24,2%
İnşaat	24	0,4%	3,7%
Toptan ve Perakende Ticaret	23	0,9%	10,3%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	20	2,4%	11,6%
Ulaştırma ve Depolama	7	0,2%	3,6%
Eğitim	5	0,5%	15,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	4	0,4%	1,5%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	4	0,2%	5,3%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	1	0,4%	5,6%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	1	0,2%	20,0%
Genel Toplam	199	1,0%	6,8%

Kaynak: İPA 2018

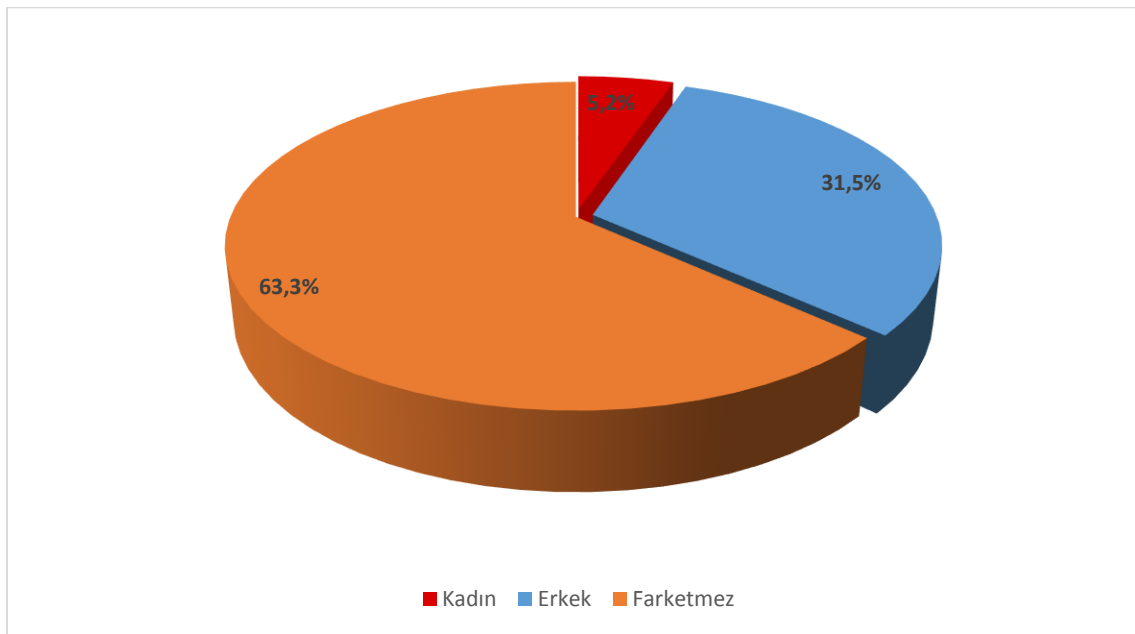
Van ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 43 işyerinde 199 açık iş tespit edilmiştir. Van ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 199 kişilik açık işin yüzde 39,7'sine tekabül eden 79 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Bilgi ve iletişim ile İnşaat sektörleridir.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 14'ten de görüleceği üzere Van ilinde açık iş oranı yüzde 1 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Van ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 99 kişilik dolu kadronun yanında 1 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 5,7 ile Bilgi ve iletişim sektörü olarak tespit edilmiştir.

Van ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 6,8'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 23,3 olarak gerçekleşmiştir.

Açık iş verme oranında, Bilgi ve iletişim sektörü yüzde 24,2 ile ön plana çıkmaktadır. Bu nedenle Van ilinde hem işyeri sayısı hem de açık iş sayısı dikkate alındığında, açık iş verme oranında Bilgi ve iletişim sektörü ön plana çıkmaktadır. Bilgi ve iletişim sektöründe yer alan her 4 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır.

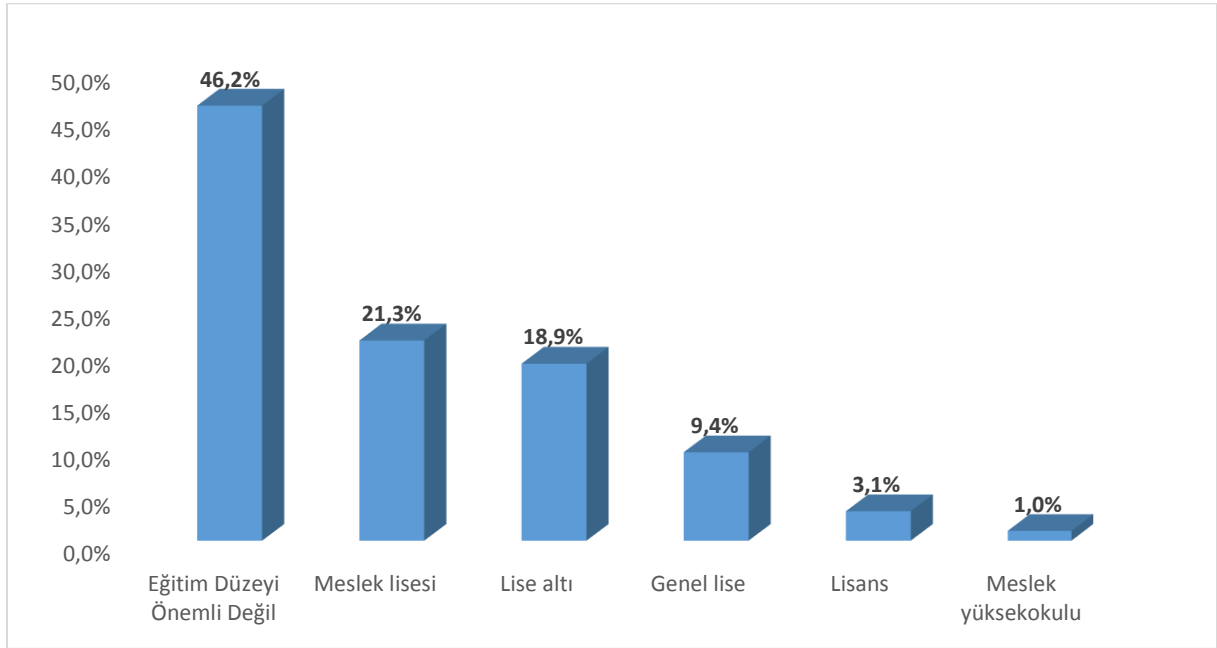
Şekil 16: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

Kaynak: İPA 2018

Şekil 16'da Van ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Van ilinde açık işlerin yüzde 31,5'inde işverenler erkek işgücü talep etmekte iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 39,4 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 8,9 iken, Van ilinde yüzde 5,2 düzeyinde kalmıştır. Türkiye genelinde işverenlerin yaklaşık yarısı açık işlerinde herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunmamıştır. Van ilinde ise işverenlerin yüzde 63,3'ü açık işlerinde cinsiyet tercihinde bulunmamıştır.

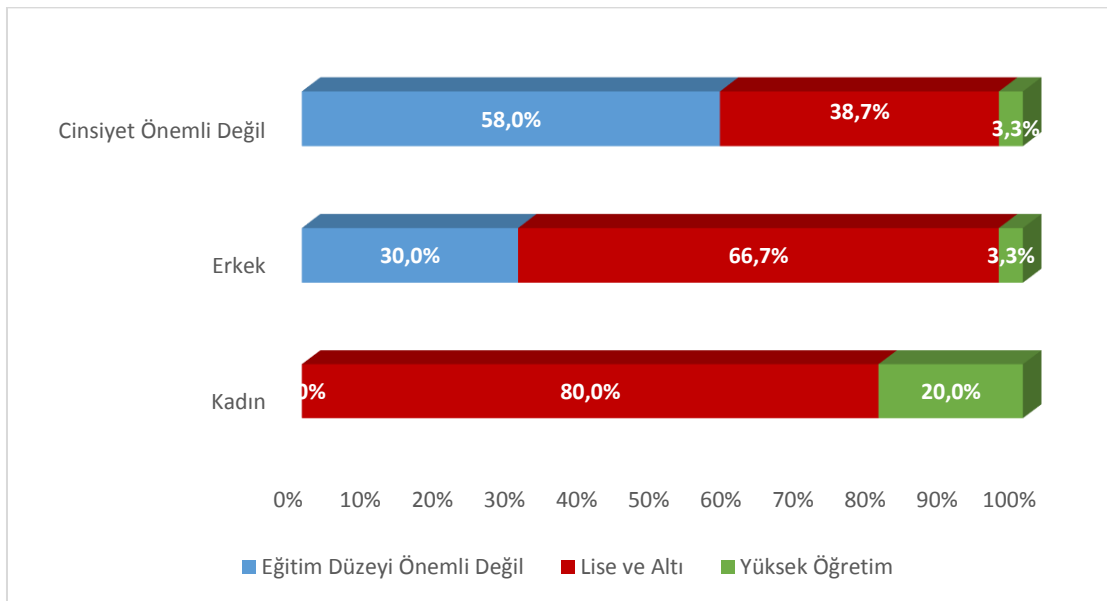
Şekil 17: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Van ilindeki açık işlerin yüzde 46,2'sinde işverenler herhangi bir eğitim düzeyi talep etmemişlerdir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise yüzde 21,3 ile meslek lisesi seviyesi olarak görülmektedir. Açık işlerde en az talep edilen eğitim seviyesi ise yüzde 1 ile meslek yüksekokuludur. Van işgücü piyasasında açık işlerde eğitim düzeyinin çok önemli olmadığı görülmektedir.

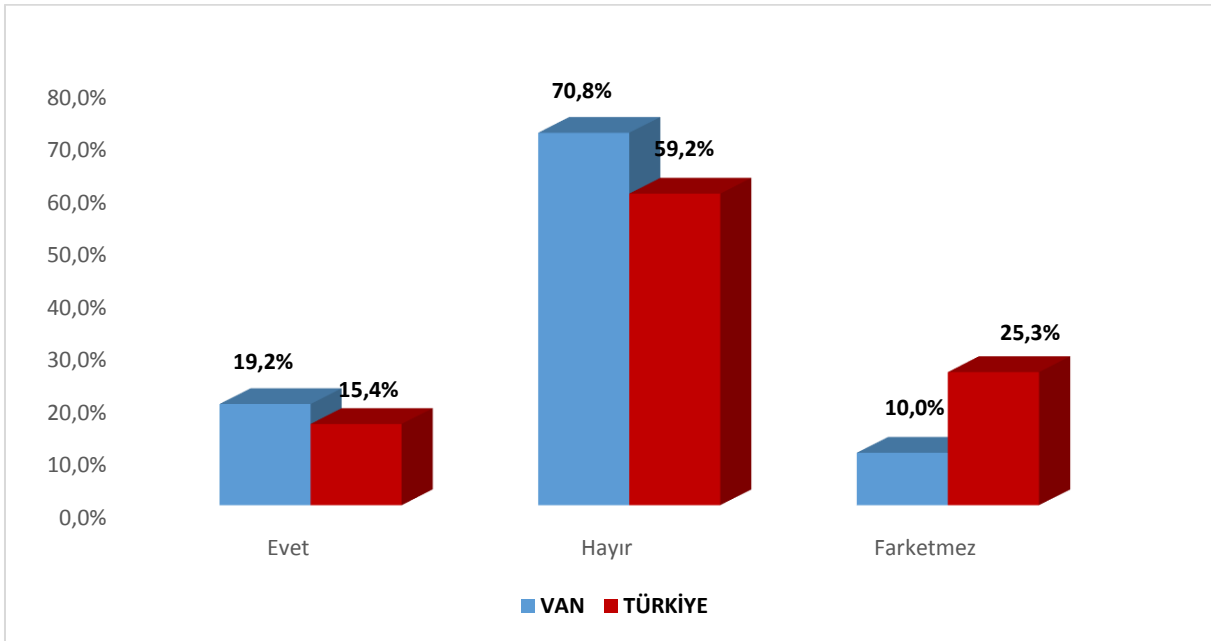
Şekil 18: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Şekil 18’de açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, yüzde 58 oranında eğitim düzeyi de önemli görülmemektedir. Yüzde 38,7 oranında lise ve altı seviyesinde ve yüzde 3,3 oranında ise yüksek öğretim seviyesinde işgücü tercih edilmektedir. Hem erkek hem de kadınlardaki açık işlerde, lise ve altı seçeneği ön plana çıkmaktadır. Erkeklerde lise ve altı tercih edildiği açık işlerde yüzde 66,7 oranında, kadınların lise ve altı tercih edildiği açık işlerde yüzde 80 düzeyi önemli görülmektedir. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha fazla oranda yükseköğretim seviyesinde işgücü talep edilmiştir.

Şekil 19: Açık İşlerde Engelli Çalıştırmak İstenmesi

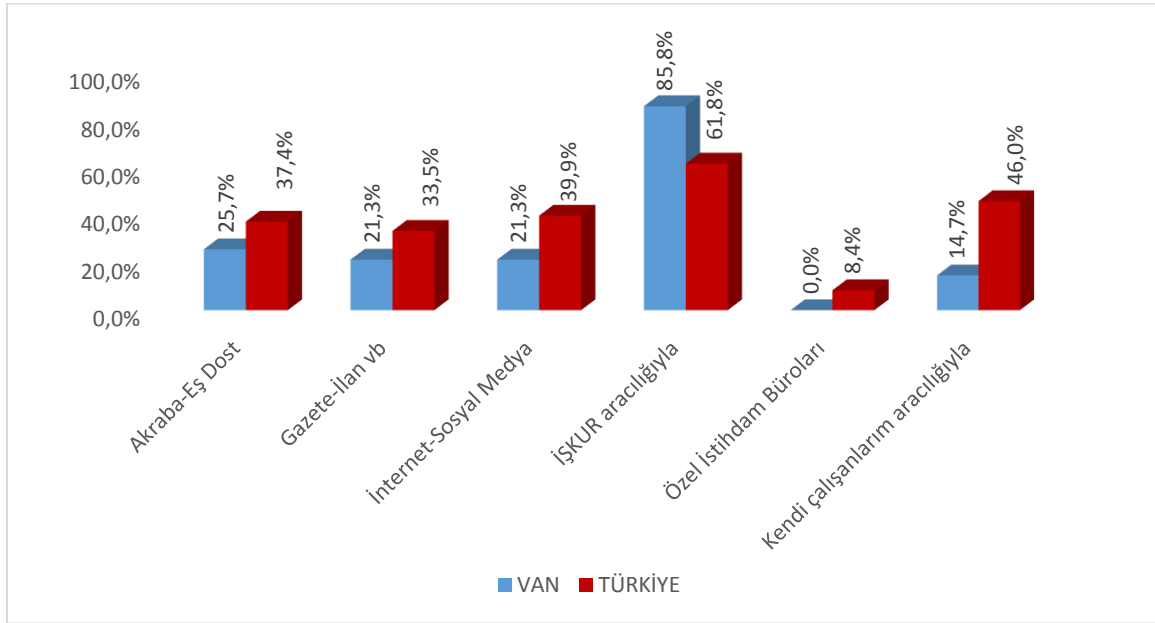

Kaynak: İPA 2018

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Van ilinde yüzde 19,2 oranında evet denilmiştir. Farketmez diyenlerin oranı yüzde 10’dur. Yani açık işler açısından genel değerlendirmede her 10 açık iş için 3 engelli tercih edilebileceği söylenmiştir.

Türkiye genelinde ise yüzde 15,4 oranında evet, yüzde 25,3 oranında farketmez denmiştir. Yani her 5 açık iş için 2 engelli tercih edilebileceği söylenmiştir. Van ili Türkiye geneline göre engelli işçi çalıştırma eğiliminin daha az oranda olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 20: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 20’de Van ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Van ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 85,8 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 61,8 olarak gerçekleşmiştir. Van ilinde ikinci sırada yüzde 25,7 ile Akraba-Eş Dost Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 21,3 ile Gazete-İlan vb ile İnternet-Sosyal Medya arama kanalları kullanılmıştır. Özel İstihdam Büroları aracılığıyla arama kanalı Van ilinde kullanılmamaktadır.

Tablo 15: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli	Genel Toplam
			Değil	
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	3	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	1	5	2
Takım Çalışması	2	2	6	3

İletişim ve İfade Yeteneği	3	5	2	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	4	5	3	5
Bilgisayar kullanımı	1	7	4	6
Satış ve Pazarlama Becerisi	-	4	7	7
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	2	7	8	8
Proje Tabanlı Çalışma	-	6	9	9

Kaynak: İPA 2018

Van ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi hem cinsiyetin önemli olmadığı durumlarda hem de genel toplamda birinci sırada, kadınlarda ikinci sırada erkeklerde ise üçüncü sırada olduğu görülmektedir. Erkeklerde birinci sırada ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, kadınlarda ise birinci sırada Bilgisayar kullanımı becerisi bulunmaktadır. Sadece herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde, son sırada talep edilen beceri Proje Tabanlı Çalışma olarak ortaya çıkmıştır.

Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	82	2,2%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	37	2,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	27	0,8%
Hizmet ve Satış Elemanları	26	1,1%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	15	0,3%
Profesyonel Meslek Mensupları	6	0,3%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	5	0,3%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	1	50,0%
Genel Toplam	199	1,0%

Kaynak: İPA 2018

Van ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar olduğu tespit edilmiş olup, bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş

sayısı içindeki oranı yüzde 41,2'dir. Açık iş sayısında ikinci sırada ise Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubu bulunmaktadır.

Van ili için tespit edilen yüzde 1'lik açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde, açık iş oranı en yüksek oranda yüzde 50 ile Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunda olduğu görülmektedir. Bu meslek gurubu oranının yüksek çıkması Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri meslek gurubunu araştırma kapsamına dahil edilmemesi ve çalışan sayısının bir olması oranın yüksek çıkmasına neden olduğu unutulmamalıdır. Daha sonra ise sırasıyla Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar Meslek Mensupları gelmektedir.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanları m aracılığıyla
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	11,2%	83,2%	80,4%	88,8%	0,0%	5,6%
Hizmet ve Satış Elemanları	56,0%	24,0%	20,0%	56,0%	0,0%	44,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	46,2%	3,8%	0,0%	88,5%	0,0%	15,4%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	50,0%	33,3%	16,7%	50,0%	0,0%	16,7%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	5,1%	2,6%	0,0%	100,0%	0,0%	5,1%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	85,7%	0,0%	0,0%	57,1%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	25,7%	21,3%	21,3%	85,8%	0,0%	14,7%

Kaynak: İPA 2018

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ve Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin yüzde 100'ü İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler açık işler büyük oranda İŞKUR aracılığıyla karşılanmaktadır.

Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar en fazla Akraba-Eş dost arama kanalı ile aranmaktadır.

Tablo 18: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
Kadın Giyim Modelist Yardımcısı	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	1	-	-	2	-	-	3	-	-	-
Makine Bakımcı	-	2	-	-	-	-	-	3	-	1
Beden İşçisi (İnşaat)	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Beden İşçisi (Genel)	-	1	-	-	-	-	-	2	-	3
Tır-Çekici Şoförü	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Garson (Servis Elemanı)	-	2	-	-	-	-	-	1	-	3
Satış Temsilcisi / Plasiyer	-	-	-	3	-	2	-	1	-	-
Erkek Üst Giysileri Dikim Elemanı	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Reyon Görevlisi	-	1	-	2	-	3	4	-	-	-

Kaynak: İPA 2018

Tablo 18’de Van ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Beden İşçisi (İnşaat), Beden İşçisi (Genel), Tır-Çekici Şoförü, Erkek Üst Giysileri Dikim Elemanı ve Reyon Görevlisi mesleklerinde aranan becerilerdeki ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olarak ön plana çıkmaktadır.

Kadın Giyim Modelist Yardımcısı ve Makine Bakımcı mesleklerinde Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe, Garson (Servis Elemanı) ve Satış Temsilcisi / Plasiyer mesleklerinde Takım Çalışması becerileri öncelik olarak aranmaktadır.

Tablo 19: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Ön Muhasebeci	Makine Bakımcı	Kadın Giyim Modelist Yardımcısı	Kadın Giyim Modelist Yardımcısı
Gıda Mühendisi	Beden İşçisi (İnşaat)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Kahvaltı Hazırlama Elemanı	Beden İşçisi (Genel)	Satış Temsilcisi / Plasiyer	Makine Bakımcı
Temizlik Görevlisi	Tır-Çekici Şoförü	Erkek Üst Giysileri Dikim Elemanı	Beden İşçisi (İnşaat)
Sekreter	Yufka Ustası	Hastane Hizmetlisi	Beden İşçisi (Genel)
Aşçı	Direksiyon Eğitmeni	Temizlik Görevlisi	Tır-Çekici Şoförü
Garson (Servis Elemanı)	Kasap	Reyon Görevlisi	Garson (Servis Elemanı)
-	Garson (Servis Elemanı)	Kahve ve Kakao Hazırlayıcısı (Barista)	Satış Temsilcisi / Plasiyer
-	Reyon Görevlisi	Garson (Servis Elemanı)	Erkek Üst Giysileri Dikim Elemanı
-	Şoför-Yük Taşıma	Cep Telefonu ve Aksesuarları Satış Elemanı	Reyon Görevlisi

Kaynak: İPA 2018

Van ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Kadın Giyim Modelist Yardımcısı, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Makine Bakımcı, Beden İşçisi (İnşaat), Beden İşçisi (Genel), Tır-Çekici

Şoförü, Garson (Servis Elemanı), Satış Temsilcisi / Plasiyer, Erkek Üst Giysileri Dikim Elemanı ve Reyon Görevlisidir.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan üç meslek ise Ön Muhasebeci, Gıda Mühendisi ve Kahvaltı Hazırlama Elemanıdır. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan üç meslek Makine Bakımcı, Beden İşçisi (İnşaat) ve Beden İşçisi (Genel), cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise Kadın Giyim Modelist Yardımcısı, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ve Satış Temsilcisi / Plasiyer meslekleri ön plana çıkmaktadır.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Van ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 32 bin 229 işyerinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Van ilinde ise 20+ istihdamlı 103 işyeri temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 16,3 ile Van ilinin ülke genelinden daha az eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir. Söz konusu bu oran Türkiye geneli için yüzde 30,5 olarak hesaplanmıştır.

Van ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor ve Bilgi ve İletişim sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çekilen sektörler İnşaat, İmalat ile Toptan ve perakende ticaret sektörlerinde olduğu görülmektedir.

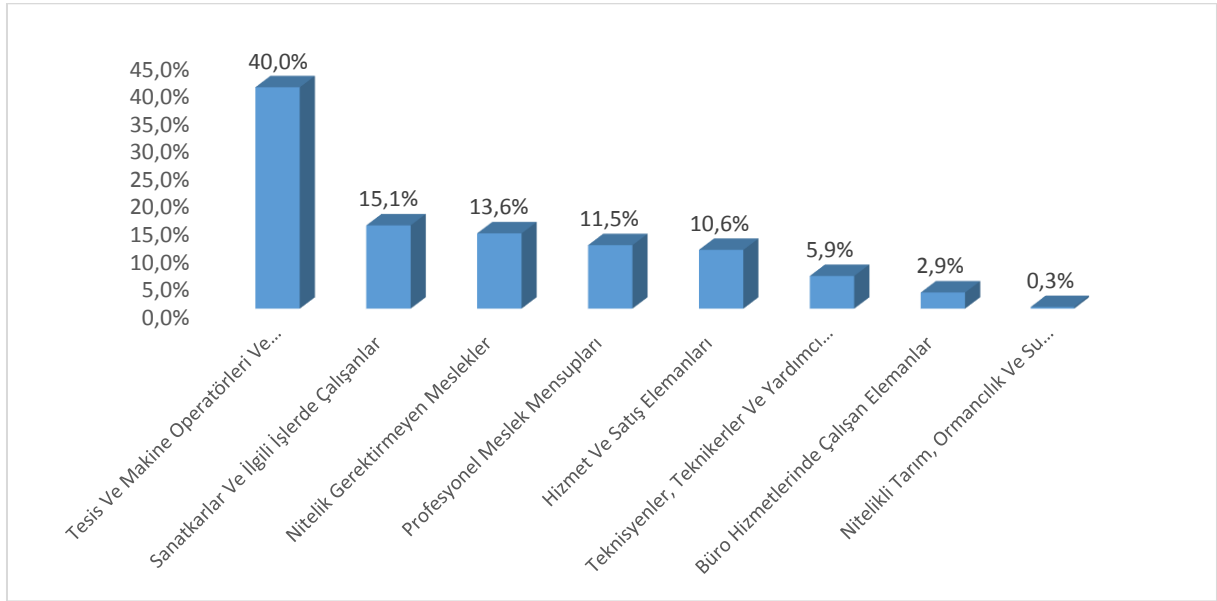
Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İnşaat	105
İmalat	95
Toptan ve Perakende Ticaret	59
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	24
Ulaştırma ve Depolama	22
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	19
Eğitim	12
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	8
Diğer Hizmet Faaliyetleri	4
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	3
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	2
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	0
Gayrimenkul Faaliyetleri	0
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım	0
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0
Bilgi ve İletişim	0
Genel Toplam	353

Kaynak: İPA 2018

Van ilinde 353 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İnşaat sektörü ön plana çıkmaktadır. Van ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 29,7'si bu sektörde gerçekleşmiştir. Bunun dışında, İmalat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri de eleman temininde güçlük çekmede ön plana çıkan diğer sektörlerdir.

Şekil 21: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Van ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 141 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 40'ı bu meslek grubunda yer almaktadır. Nitelik Tarım, Ormancılık ve Su meslek grubu en az temininde güçlük çekilen meslek grubu olarak ortaya çıkmıştır.

Türkiye genelinde de 20+ istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranında birinci sırada, Van ilinde olduğu gibi Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu bulunmaktadır. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir.

Tablo 21: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGÇM	Eleman Sayısı
Makineci (Dikiş)	58
Beden İşçisi (İnşaat)	40
Otobüs Kaptanı (Şoförü)	16
Kepçe Operatörü	15
Diğer Uzman Tıp Doktorları	13
Makine Bakımcı	13
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	10
Kesimci (Konfeksiyon)	10

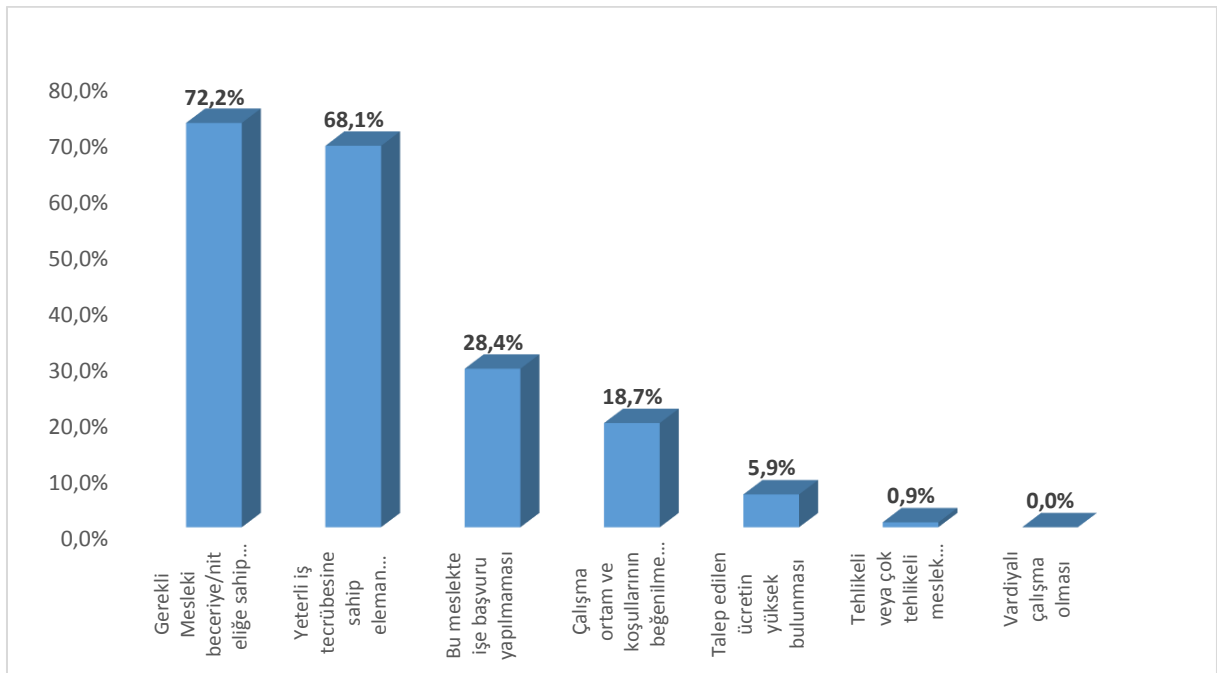
Beton Pompa-Püskürtme Operatörü	8
Diğer	170
Toplam	353

Kaynak: İPA 2018

Van ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 58 kişi ile Makineci(Dikiş) mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 40 kişi ile Beden İşçisi (İnşaat) ve 16 kişi ile Otobüs Kaptanı (Şoförü) meslekleri gelmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Van ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında farklılıklar vardır.

Şekil 22: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Van ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gereklili Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımında ise Gereklili Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ön plana çıkmaktadır.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelendiğinde, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu görülmektedir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için aranan yeterli iş tecrübesine sahip bireyler sağlandığında il genelinde talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman	Çalışma ortamı ve koşullarının	Talep edilen ücretin yüksek bulunması	Tehlikeli veya çok tehlikeli meslek olması
Makineci (Dikiş)	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Beden İşçisi (İnşaat)	60,5%	0,0%	39,5%	65,8%	0,0%	0,0%
Otobüs Kaptanı (Şoförü)	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kepçe Operatörü	71,4%	57,1%	57,1%	71,4%	0,0%	21,4%
Diğer Uzman Tıp Doktorları	61,0%	0,0%	0,0%	39,0%	0,0%	0,0%
Makine Bakımcı	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	0,0%	100,0%	100,0%	50,0%	50,0%	0,0%
Kesimci (Konfeksiyon)	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Beton Pompa-Püskürtme Operatörü	25,0%	37,5%	25,0%	37,5%	37,5%	0,0%
Aşçı	12,5%	100,0%	75,0%	37,5%	12,5%	0,0%

Kaynak: İPA 2018

Van ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Makineci (Dikiş), Otobüs Kaptanı (Şoförü), Makine Bakımcı, Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş, Kesimci (Konfeksiyon) ve Aşçı olmak üzere ilk on meslekten altı tanesinin temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip Eleman Bulunamaması olduğu görülmektedir. Tehlikeli veya çok tehlikeli meslek olması sadece Kepçe Operatörü mesleğinde gerçekleşmiştir.

Tablo 23: Çalışan Sayısı, Açık İş ve TGÇM Durumuna Göre En Fazla Talep Edilen Meslekler

MESLEKLER
Tır-Çekici Şoförü
Beden İşçisi (İnşaat)
Satış Temsilcisi / Plasiyer
Kasiyer
Garson (Servis Elemanı)
Ön Muhasebeci
İnşaat Mühendisi
Aşçı
Reyon Görevlisi
Kamyon Şoförü

Kaynak: İPA 2018

Van ilinde çalışan sayısına oranla açık iş ve TGÇM sayıları baz alınarak Veri Zarflama Analizi gerçekleştirilmiştir. Bu analiz sayesinde açık iş, TGÇM ve çalışan sayısı birlikte analiz edilerek Van ilinde işverenler tarafından en fazla talep edilen meslekler ortaya çıkartılmıştır.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Van ilinde 2018 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde

işyerlerinin yüzde 20,4'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Van ilinde işverenlerin yüzde 18,3'ü istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye genelinde her 10 işyerinden 2'si istihdamın artacağını öngörürken, Van'da bu sayı benzerlik göstermektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörülürken Van ilinde ise ülke geneline yakın olup yüzde 3,5 olarak öngörülmüştür.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
İnşaat	18,0%	4,2%	62,5%	15,3%
Toptan ve Perakende Ticaret	24,7%	5,2%	55,7%	14,4%
Ulaştırma ve Depolama	26,7%	1,8%	48,3%	23,2%
İmalat	18,6%	3,4%	52,5%	25,5%
Eğitim	30,0%	5,0%	45,0%	20,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	5,8%	2,9%	55,1%	36,2%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	15,8%	0,0%	63,3%	20,9%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	11,6%	3,9%	69,2%	15,4%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	11,1%	0,0%	61,1%	27,8%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	40,0%	0,0%	40,0%	20,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Bilgi ve İletişim	24,2%	0,0%	50,6%	25,3%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0,0%	0,0%	80,0%	20,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0%	0,0%	83,8%	16,2%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%
Genel Toplam	18,3%	3,5%	57,8%	20,5%

Kaynak: İPA 2018

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Kültür, sanat Eğlence, dinlence ve spor, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Eğitim, Ulaştırma ve Depolama, Toptan ve Perakende Ticaret, Bilgi ve İletişim ve

İmalat olduğu görülmektedir. En fazla azalış bekleyen sektör ise Toptan ve Perakende Ticaret olarak gerçekleşmiştir. Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin tamamı gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Bilgi ve İletişim	500	100,0%
İmalat	426	18,8%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	139	13,6%
İnşaat	786	13,2%
Toptan ve Perakende Ticaret	320	12,6%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	50	11,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	2	5,3%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	28	3,5%
Eğitim	36	3,4%
Ulaştırma ve Depolama	112	3,4%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	5	2,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	10	0,5%
Genel Toplam	2.416	11,6%

Kaynak: İPA 2018

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 4,5 artacağı beklenmekte olup Van'da ise bu oran, yüzde 11,6 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam değişimi 786 kişilik artış ile İnşaat sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 100 ile Bilgi ve İletişim sektöründe beklenmektedir. Ancak beklenen değişim 500 kişilik artıştır. Bu da sektörün Van ilinde çalışan sayısı az olmasından kaynaklanmaktadır.

Van ilinde net istihdam azalışı hiçbir sektörde beklenmemektedir. İnşaat sektörü Van ilinde en çok çalışanı barındıran birinci sektördür. Söz konusu sektörde yüzde 13,2 net istihdam değişim oranı ile 786 kişilik bir net istihdam artışı beklenmektedir.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	5	500,0 %
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	543	36,2%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	558	15,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	540	15,1%
Hizmet ve Satış Elemanları	242	10,4%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	359	7,1%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	117	5,7%
Profesyonel Meslek Mensupları	51	2,4%
Genel Toplam	2.416	11,6%

Kaynak: İPA 2018

Tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla net istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 558 kişilik artış ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde çalışanlardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 5 kişilik artış ile Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları Elemanlar.

Çalışan sayısında ilk sırada yer alan Tesis ve Makine Operatörlerinde net istihdam değişimi yüzde 7,1'lik bir oran ile beşinci sırada yer almaktadır. Çalışan sayısının da fazla olduğu göz önünde bulundurulursa bu meslek grubunda önemli ölçüde bir artış yaşanması beklenmektedir. Profesyonel Meslek Mensupları net istihdam değişim oranı yüzde 2,4 ile yer almaktadır.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Minibüs Şoförü
İnşaat İşçisi	Parke ve Bordür Taşı İmal İşçisi
Şoför (Yolcu Taşıma)	Bilgisayar Operatörü/Kullanıcısı
Beden İşçisi (İnşaat)	Yapı Yalıtımcısı

Güvenlik Görevlisi	Oto Bakım-Onarımcısı (Oto Mekanikeri)
Makineci (Dikiş)	Otomotiv Kaporta İşçisi
Soğuk Demirci	Kamyonet Şoförü
Sıvacı	Ekmek Ustası
Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu-Bluz- Elbise-Fantezi Elbise)	Kantin Görevlisi
Şoför-Yük Taşıma	Ustabaşı/Postabaşı/Formen/Atölye Sorumlusu

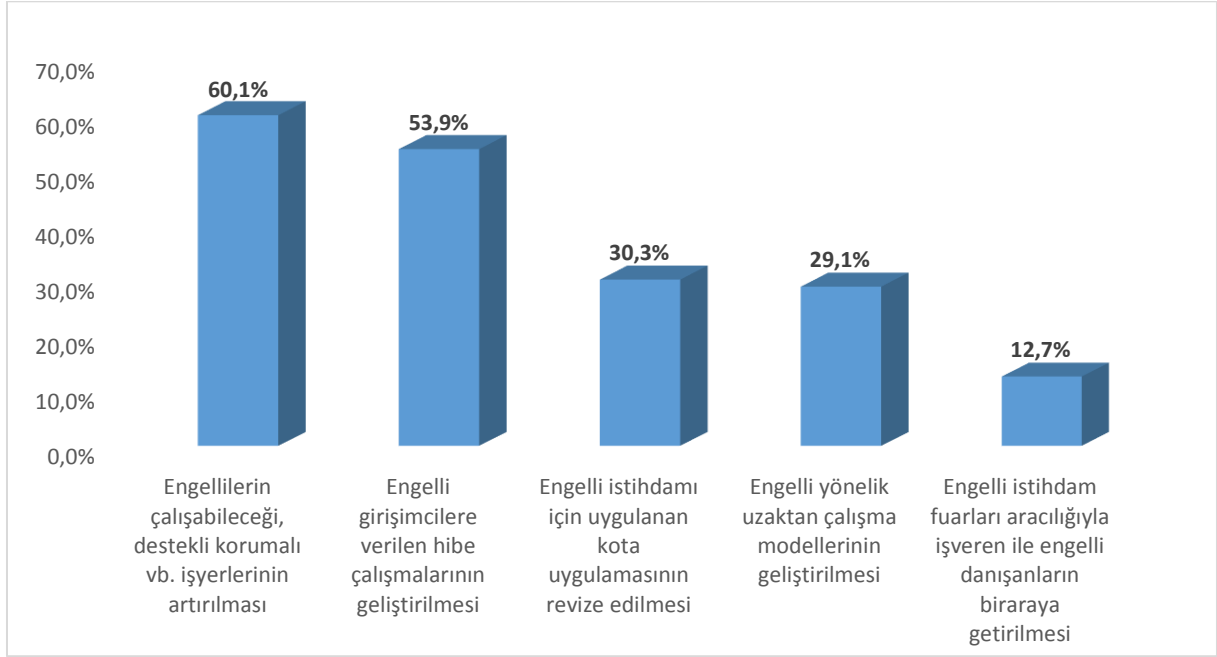
Kaynak: İPA 2018

Van ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, İnşaat İşçisi, Şoför (Yolcu Taşıma) olup, Minibüs Şoförü, Parke ve Bordür Taşı İmal İşçisi ve Bilgisayar Operatörü/Kullanıcısı meslekleri ise en fazla istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek olarak sıralanmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda İnşaat İşçisi, Beden İşçisi (İnşaat) ve Soğuk Demirci meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Van ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Minibüs Şoförü mesleği istihdam azalışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır.

Şekil 23: Engelli İstihdamını Arttırmak İçin Önerilerin Dağılımı

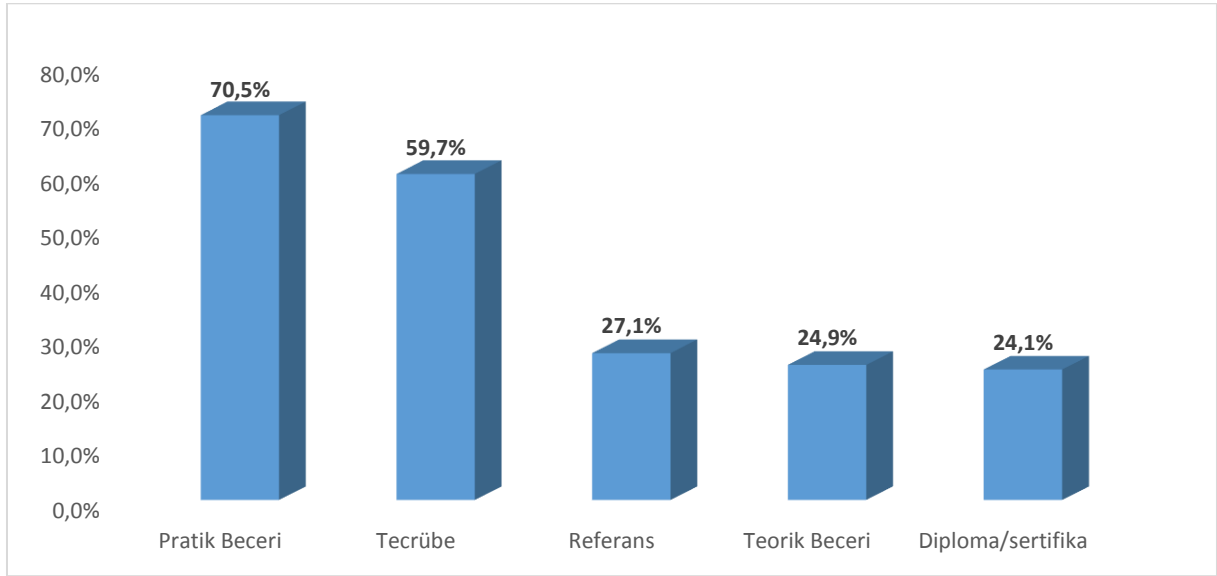

Kaynak: İPA 2018

Van ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin engelli istihdamının arttırılması için önerileri incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 60,1'i Engellilerin Çalışabileceği, Destekli Korumalı vb. İşyerlerinin Arttırılmasını, yüzde 53,9'u Engelli Girişimcilere Verilen Hibe Çalışmalarının Geliştirilmesini ve yüzde 30,3'ü ise Engelli İstihdamı İçin Uygulanan Kota Uygulanmasının Revize Edilmesi önermektedir.

Türkiye genelinde ise işverenlerin yüzde 67,9'u engellilerin çalışabileceği, destekli korumalı vb. işyerlerinin arttırılmasını, yüzde 56,2'si engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesini ve yüzde 42,7'si engelli yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesini önermektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Van ilinde işverenlerin ilk iki öneri sıralamaları aynı gerçekleşmiştir.

Şekil 24: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

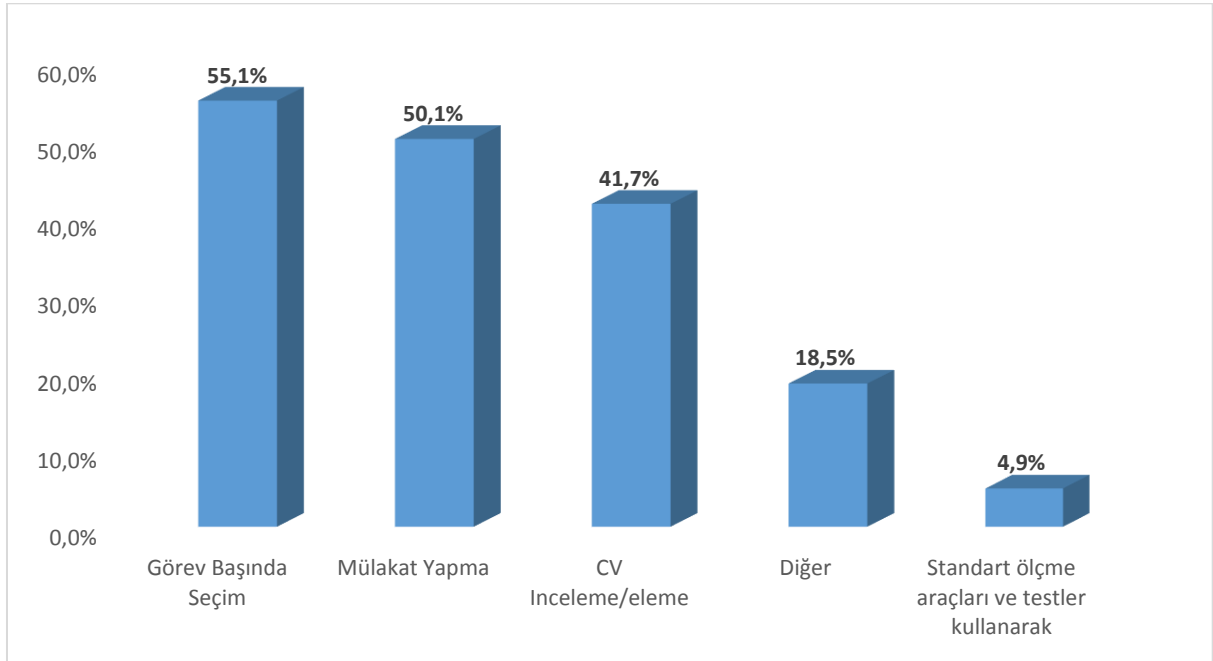

Kaynak: İPA 2018

Van ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 70,5'i Pratik Beceri, yüzde 59,7'si Tecrübe ve yüzde 27,1'i Referans aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter, Van ilinde olduğu gibi yüzde 74,5 ile Pratik Beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 44,6 ile Tecrübe ve yüzde 32,6 ile Diploma / Sertifika kriterleri izlemektedir. Pratik Beceri ve Tecrübe kriterleri hem Van ilinde hem de Türkiye genelinde genç personel seçerken en çok aranan kriterler olarak ön plana çıkmaktadır.

Şekil 25: Personel Seçiminde Kullanılan Değerlendirme Yöntemlerinin Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Van ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin personel seçerken hangi değerlendirme yöntemini kullandıkları incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 55,1'i Görev Başında Seçim, yüzde 50,1'i Mülakat Yapma ve yüzde 41,7'si CV İnceleme/Eleme ile personel seçmektedir.

Türkiye genelinde ise yüzde 71,7 ile Mülakat Yapma, yüzde 57,4 ile CV İnceleme/Eleme ve yüzde 36,8 ile Görev Başında Seçim kriterleri izlemektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Van ilinde işverenlerin ilk üç değerlendirme yöntemi, sıralamaları farklı olsa da aynı gerçekleşmiştir.

SONUÇ

Van İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2018 yılında Van’da gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işyerlerinden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İlde 2013 yılında işsizlik oranı yüzde 10,3 olduğunu görmekteyiz. Yani çalışmaya hazır her on kişiden biri işsiz olduğunu göstermektedir. 2017 yılı TÜİK verilerine göre TRB2(Van Muş Bitlis Hakkari) bölgesinde işsizlik oranı yüzde 12,8 olarak gerçekleşmiştir. Van ilinde İŞKUR’da kaydı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıfsız olduğu görülmektedir. Van’da mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiyeli eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. İşverenler, açık işlerinde ve temininde güçlük çektiği mesleklerinde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR’un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Piyasa araştırması sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Talep araştırması sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 84,5’i erkeklerden, sadece yüzde 15,5’i kadınlardan oluşmaktadır. Kadın çalışanların ağırlıklı çalıştıkları sektör Bilgi ve iletişimdir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Van’da ancak belirli bir eğitim düzeyine sahip kadınların işgücü piyasasına girme şansının olduğunu göstermektedir.

Hedef istihdamın artırılması ise, istatistikler kadın istihdamını artırmadan bu hedefe ulaşmanın mümkün olmadığını göstermektedir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların da istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Van’da İŞKUR’a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

2017 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında 819 kurs ve programlar düzenlenmiş olup bu kurs ve programlarda 5 bin 152 kişi faydalanmıştır. Kurs sayılarında 2010 yılına göre önemli ölçüde artış meydana gelmiştir. 2010 yılında 68 kurs düzenlenirken 2017 yılında bu sayının 819'a çıkması ve aynı zamanda 2010 yılındaki kursiyer sayısı bin 517 iken 2017 yılında 5 bin 152 kişi olması İŞKUR kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte aracı rol alması amaçlanmaktadır. Bir yıllık süre içerisindeki rakamlar incelendiğinde bu programlara ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Talep boyutu itibariyle, araştırma sonuçlarına göre Van ilinde 20+ özel sektör yerel birim işyerlerinde çalışanlar sayısına göre lokomotif sektörler İnşaat, Ulaştırma ve Depolama, Toptan ve perakende ticaret, İmalat, ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörleridir. Yapılan araştırma sonucunda en fazla açık iş sayısının İmalat sektöründe olduğu görülmektedir.

Van ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 43 işyerinde 199 açık iş tespit edilmiştir. Van ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 199 kişilik açık işin yüzde 39,8'ine tekabül eden 79 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Bilgi ve iletişim ile İnşaat sektörleridir.

Van ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 6,8'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 23,3 olarak gerçekleşmiştir.

Van ilinde açık iş sayısı dikkate alındığında, açık iş verme oranında İmalat ve Bilgi ve iletişim sektörü ön plana çıkmaktadır. İmalat sektöründe yer alan yaklaşık her 5 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır.

Van ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 40,9'dur.

Açık işi olan işyerlerinin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri “Eğitim Düzeyi Önemli Değil” cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyinden çok meslekte yeterli bilgiye sahip olmaları ve meslekte fiziki ve bedensel yeterlilik istemeleri etkindir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin bulunmama nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedenlerinden kaynaklandığını belirtmişlerdir. Makineci (Dikiş), Otobüs Kaptanı (Şoförü), Makine Bakımcı, Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş ve Kesimci (Konfeksiyon) mesleklerinde Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması nedeni öncelikli olmuştur.

Van ilinde çalışan sayısına oranla açık iş ve TGÇM sayıları baz alınarak Veri Zarflama Analizi uygulanarak elde edilen sonuçlardan, en fazla talep edilen meslekler Tır-Çekici Şoförü, Beden İşçisi (İnşaat), Satış Temsilcisi / Plasiyer, Garson (Servis Elemanı), Ön Muhasebeci, İnşaat Mühendisi, Aşçı, Reyon Görevlisi ve Kamyon Şoförü olarak ortaya çıkmıştır.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4’ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Van ilinde işverenlerin yüzde 18,3’ü istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye genelinde her 10 işyerinden 2’si istihdamın artacağını öngörürken, Van’da bu sayı benzerlik göstermektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörülürken Van ilinde ise ülke geneline yakın olup yüzde 3,5 olarak öngörülmüştür.

Sonuç olarak; gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü arzının niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için oldukça önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. Bu minvalde işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup rapor bu ihtiyaçların karşılanması için hazırlanmıştır.

EK-1: Soru Formu

2018 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2018 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 3.564 TL (üçbinbeşyüzaltmışdört Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davranışlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :

İşyerinin Yasal Unvanı :

İŞYERİ ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :
MAHALLE:
CADDE/SOKAK :
İÇ/DİŞ KAPI NO :
TELEFON/E-POSTA :

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : Unvanı :
Tarih : Telefonu :
E-Posta : İmza/Kaşe:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İşyeri ile ilgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
2.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
2.2. İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?		
2.3. İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
2.4. İşyerinizde Part-time çalışması yapılıyor mu?		

3) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 4'e geçiniz, Hayır ise, soru 5'e geçiniz.)

Evet ()

Hayır ()

4) Yatırımla ilgili Bilgiler

4.1 Yatırımın Türü:

İlave yatırım () Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs... alımı veya kiralanması

Teknolojik Yatırım () Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi

Stratejik Yatırım () İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-Ge, eğitim ve pazarlama faaliyetleri

Diğer ()

4.2. Yatırımın İli :

4.3. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi) (artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

4.4. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi) (azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

· AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

2018 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

5) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

6) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyormusunuz?

Evet () 6.1. soruya geçiniz.

Hayır () 7.Soruya geçiniz.

6.1) Eleman aranılan meslekler

[illegible]

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)

****Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.**

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2019 TARİHİ İTİBARIYLA) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla) işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐	→	7.1'e geçiniz.
	Hayır ☐	→	8.soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐	→	8. soruya geçiniz.
7.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler			Net sayısal artış
8) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla) işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	→	8.1'e geçiniz.
	Hayır	→	9. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	→	9. soruya geçiniz.
8.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler			Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

9) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlüğünüzün meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlüğünüzün kişisi sayısını belirtiniz.

9.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok.

➔ 10.Soruya Geçiniz.

[illegible]

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

10) İşyerinizde engelli çalıştırdığınız takdirde devlet tarafından teşvikler ile destekleneceğinizi biliyor musunuz?

Evet ()

Hayır ()

11) Size göre engelli istihdamını arttırmak için neler yapılabilir?
(en önemli üç seçeneği belirtiniz)

Engellilerin çalışabileceği destekli, korumalı vb. işyerlerinin artırılması ()

Engelli istihdamı için uygulanan kota uygulamasının revize edilmesi ()

Engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesi ()

Engellilere yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesi ()

Engelli istihdam fuarları aracılığıyla işveren ile engelli danışanların bir araya getirilmesi ()

12) Genç (15-24 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik beceri ()

Teorik beceri ()

Diploma/sertifika ()

Tecrübe ()

Referans ()

13) İşyerinizde MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi aldığınız personel için **sınav ücretlerinin karşılanması** hususunda uygulanan teşvik veya hibeden yararlandınız mı?

Evet ()

Hayır ()

Fikrim Yok ()

14) İşyerinizde mevcut personel için MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi aldığınızda veya MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi olan personel istihdam ettiğinizde 4447 Sayılı Kanunun **Geçici 10. maddesi kapsamında işveren sigorta primi desteğinden** yararlandınız mı?

Evet ()

Hayır ()

Fikrim Yok ()

15) Personel seçiminde hangi değerlendirme yöntemini kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçilebilir)

CV inceleme/eleme ()

Mülakat yapma ()

Görev başında seçim ()

Standart ölçme araçları veya testler kullanarak ()

Diğer ()

16) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet () (17. Soruya geçebilirsiniz) Hayır () (18. Soruya geçebilirsiniz.)

17) Faydalandığınız hizmetlerin memnuniyet düzeyinizi belirtiniz.
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

	Memnunum	Kararsızım	Memnun Değilim
Eleman Talebi			
İşbaşı Eğitim Programları			
Çalışanların Mesleki Eğitimi			
Mesleki Eğitim Kursu			
Kısa Çalışma Ödeneği			
Danışmanlık ve Yönlendirme			

18) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ()

İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ()

İnternet sitesi kullanışlı değil ()

Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması ()

İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor ()

19) 2017 yılındaki ilave istihdam teşvikinden yararlandınız mı?

Evet () (20. Soruya geçiniz)

Hayır () (21. Soruya geçiniz)

20) 2017 yılında ilave istihdam teşvikinin faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet ()

Hayır ()

Kararsızım ()

21) 2018 yılında uygulamaya konulan istihdam teşviklerinin istihdama katkısını değerlendiriniz.
İstihdamı çok artırır () İstihdamı az artırır () Değiştirmez () Fikrim yok ()

22) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz meslek ve beceriler nelerdir?

Meslek.....

Beceri.....

2018 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.